

Izvještaj o poslovanju

DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije" - Podgorica

01.01.2017. - 31.12.2017. godine

I OSNOVNI PODACI

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica je energetski subjekt, koji u skladu sa Zakonom o energetici, Licencom za djelatnost Operatora tržišta električnom energijom /u daljem tekstu: Licenca/, Tržišnim pravilima i međunarodno preuzetim obavezama Vlade Crne Gore iz oblasti energetike koje proističu iz međunarodnih propisa (direktiva 2009/72/EC, sporazum o Energetskoj zajednici i dr.), obavlja sljedeće djelatnosti:

1. organizovanje i upravljanje tržištem električne energije i
2. aktivnosti vezane za kupoprodaju električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije.

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica /u daljem tekstu: Operator tržišta/, osnovano je Odlukom Vlade Crne Gore, 16. decembra 2010. godine, u skladu sa Zakonom o energetici i Zakonom o privrednim društvima i registrovano kao privredno društvo kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici 29.07.2011. godine.

Operator tržišta je nosilac Licence, broj E-013, izdate 26.12.2011. godine od Regulatorne agencije za energetiku /u daljem tekstu: Agencija/.

Osnovni kapital Operatora tržišta iznosi 10.000,00 €, a predstavlja novčani ulog osnivača društva - Vlade Crne Gore.

Operator tržišta obavlja i sljedeće djelatnosti:

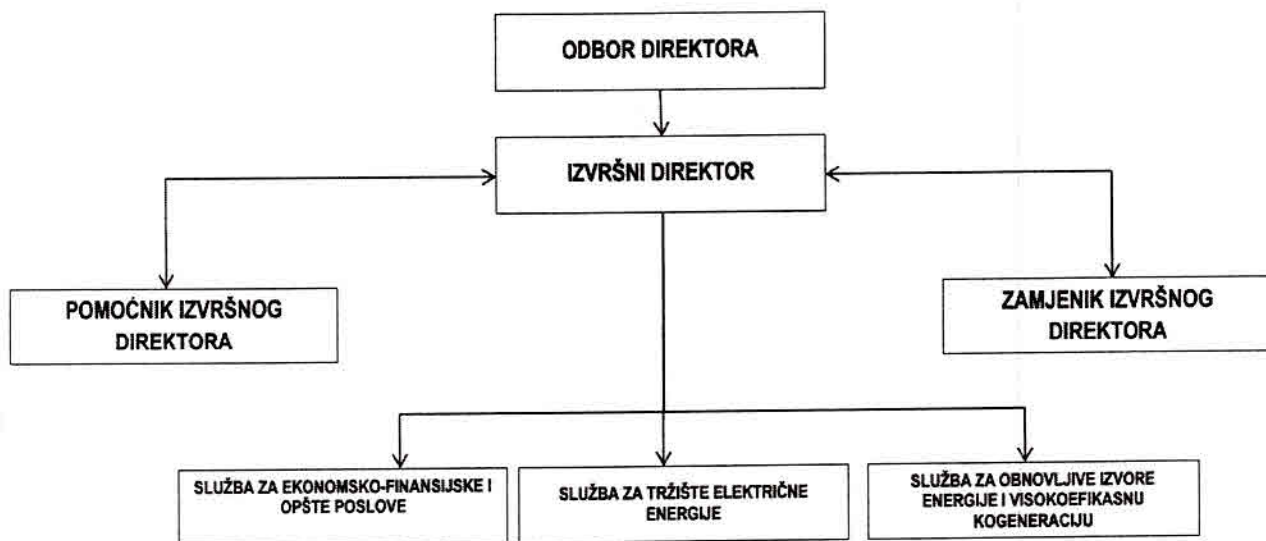
- 1) vodi evidenciju ugovora zaključenih na tržištu električne energije u skladu sa Tržišnim pravilima,
- 2) vrši obračun količinskog odstupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova, finansijski obračun i kontrolu finansijskog poravnanja utvrđenih odstupanja,
- 3) vodi evidenciju o snabdjevačima i krajnjim kupcima i njihovim međusobnim obavezama,
- 4) Tržišnim pravilima utvrđuje pravila i postupke za kupovinu i prodaju električne energije,
- 5) utvrđuje i dostavlja Agenciji na odobravanje sljedeće formularne ugovore:
 - ugovor o učestvovanju na tržištu električne energije,
 - ugovor o finansijskom poravnanju balansnog obračuna,
 - ugovor o balansnoj odgovornosti,
 - ugovor o otkupu električne energije od povlašćenih proizvođača,
 - ugovor o kupoprodaji obaveznog proporcionalnog udjela električne energije otkupljene od povlašćenih proizvođača i
 - ugovor o članstvu na balansnom tržištu,
- 6) zaključuje ugovore iz tačke 5 sa učesnicima na tržištu shodno njihovom statusu,
- 7) dostavlja snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima dnevne planove isporuke pripadajućeg dijela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača,
- 8) naplaćuje sredstva od snabdjevača i kupaca snabdjevača za električnu energiju proizvedenu u objektima povlašćenih proizvođača
- 9) obračunava i vrši raspodjelu sredstava za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije na povlašćene proizvođače električne energije,
- 10) obračunava sredstva prikupljena iz drugih izvora za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije na osnovu odluke Vlade i vrši raspodjelu na povlašćene proizvođače na osnovu zaključenih ugovora,

- 11) daje mišljenje na pravila za primjenu transparentnih postupaka upravljanja zagušenjem i dodjeljivanja prekograničnih kapaciteta za prenos električne energije,
- 12) objavljuje informacije koje su potrebne za nesmetano djelovanje tržišta i obavljanje energetske djelatnosti u skladu sa zakonom na svojoj internet stranici,
- 13) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom.

1. Organizaciona struktura Operatora tržišta

Organizaciona struktura Operatora tržišta, sistematizacija radnih mjesta i broj potrebnih izvršilaca za obavljanje djelatnosti organizovanja i upravljanja tržištem električne energije utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Imajući u vidu potrebu usklađivanja sa novodonijetim propisima u smislu organizacije u dijelu definisanja poslova službi i sistematizacije radnih mjesta u dijelu konkretizovanja poslova izvršilaca, Operator tržišta je u drugoj polovini 2017.godine donio novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica. Organizaciona struktura se daje šematskim prikazom.

Slika br. 1. Organizaciona struktura Operatora tržišta

Registrovana djelatnost Operatora tržišta, utvrđena zakonom, Licencom i Statutom Operatora tržišta, realizuje se preko organizacionih jedinica:

- Službe ekonomsko-finansijskih i opštih poslova;
- Službe za tržište električne energije;
- Službe za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju.

U Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove sistematizovani su poslovi za osam izvršilaca. U Službi su na kraju 2017. godine bili zaposleni: savjetnik za poslove računovodstva i službenik za javne nabavke; savjetnik za ekonomske poslove; savjetnik za pravne poslove; savjetnik za aplikativni softver, savjetnik za sistemsko održavanje hardvera; upisničar-arhivar i administrativno-tehnički sekretar.

U okviru Službe obavljaju se sljedeći poslovi:

- poslovi knjigovodstva, računovodstva i finansijski poslovi,
- poslovi platnog prometa, plaćanja i odnosi sa bankama,
- pripremanje analiza i izvještaja o ekonomsko-finansijskom poslovanju,
- pripremanje akata koje odobrava Agencija (iz oblasti finansija),
- poslovi praćenja, izrade i dostavljanja izvještaja koji proizlaze iz akata Operatora tržišta i Agencije,
- poslovi praćenja i primjene zakona i drugih propisa, davanje stručnih mišljenja o primjeni zakona, drugih propisa i opštih akata Operatora tržišta,
- poslovi iz radnih odnosa i po osnovu rada,
- provođenje postupaka javnih nabavki,
- koordiniranje i razvijanje djelatnosti upravljanja i razvoja informacionog sistema, uz istovremenu povezanost svih organizacionih djelova Operatora tržišta i obavljanje svih poslova iz oblasti informacionih tehnologija,
- obezbjeđivanje operativne povezanosti: garantovanje za spoljnu i unutrašnju operativnu povezanost informacionog sistema Operatora tržišta,
- dostavljanje podataka i saradnja sa Službom za tržište električne energije i Službom za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju u dijelu praćenja naplate faktura koje ispostavljaju ove službe,
- obavljanje poslova pisarnice, archive, ekonomata, administrativno-tehničkih poslova i dr.

U Službi za tržište električne energije sistematizovani su poslovi za šest izvršilaca. Na kraju 2017.godine u ovoj Službi je bilo zaposleno pet izvršilaca: šef službe, dva savjetnika za izradu kratkoročnih voznih redova, savjetnik za količinski obračun prometa električne energije i usluga i savjetnik za finansije.

U okviru Službe se obavljaju sljedeći poslovi:

- obrade zahtjeva za prijem na tržište električne energije i pripremanje akata po podnijetim zahtjevima (odluke, ugovori),
- identifikacija, klasifikacija i registracija učesnika na tržištu električne energije, evidentiranje: bilateralnih ugovora, podataka o trgovanju, balansnih grupa i balansno odgovornih subjekata (baze podataka),
- evidentiranja zaključenih ugovora: o balansnoj odgovornosti, nabavci pomoćnih usluga i balansne električne energije, nabavci električne energije za pokrivanje gubitaka u prenosnom sistemu električne energije (baza podataka),
- obezbjeđivanja vođenja, upravljanja i ažuriranja baze podataka (informacioni sistem za upravljanje tržištem električne energije),
- učestvovanja u implementaciji i razvoju informacionog sistema za upravljanje tržištem električne energije,
- stalno prosljeđivanje podataka o ažuriranoj evidenciji balansnih grupa i balansno odgovornih subjekata zainteresovanim subjektima (Agencija, Operator prenosnog sistema, nosioci balansne odgovornosti balansnih grupa, balansno odgovorni subjekti, Operator distributivnog sistema i dr.),

- prikupljanje podataka od nosioca balansne odgovornosti i balansno odgovornih subjekata, povlašćenih proizvođača (proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije), kao i podataka sa srednjoročnog (dan unaprijed) tržišta električne energije za izradu okvirnog voznog reda,
- provjeravanje voznih redova nosilaca balansne odgovornosti, balansno odgovornih subjekata i povlašćenih proizvođača u skladu sa Uputstvom za prijavu i izradu voznih redova,
- izrada okvirnog voznog reda,
- naknadna korekcije konačnih voznih redova za balansne grupe i balansno odgovorne subjekte, koje imaju jednu ili više regulacionih proizvodnih jedinica, dodavanjem vrijednosti satnog prosjeka realizovane sekundarne i tercijarne regulacije,
- nakon uspostavljanja srednjoročnog - dan unaprijed tržišta električne energije, primanje i provjera voznih redova sa tog tržišta,
- nakon uspostavljanja balansnog tržišta električne energije, u saradnji sa Operatorom prenosnog sistema u cilju funkcionisanja ovog tržišta (Služba za vođenje EES u realnom vremenu) unošenje kupoprodajnih transakcija sa ovog tržišta u vozne redove i objavljivanje ovih podataka po njihovom prispjeću,
- koordiniranje sa Operatorom prenosnog sistema u preduzimanju neophodnih aktivnosti za:
 - obavljanje ekonomskog upravljanja na tržištu električne energije,
 - osiguravanje tehničkog upravljanja prenosnim sistemom,
- učestvovanje u izradi i analiziranju opisa i planova za uspostavljanje regionalnog tržišta električne energije i njihove implikacije na Operatora prenosnog sistema,
- učestvovanje u preduzimanju hitnih akcija za rješavanje problema u radu tržišta, prema usaglašenim procedurama,
- izrada i objavljivanje periodičnih i godišnjih izvještaja i publikacija iz domena poslovanja za potrebe Vlade Crne Gore, Operatora prenosnog sistema, Agencije i učesnika na tržištu,
- administracija (upravljanje i kontrola) podataka i portfelja učesnika na tržištu,
- prikupljanje daljinski očitanih obračunskih podataka sa mjernih uređaja na prenosnom sistemu od Operatora prenosnog sistema,
- procjena validnosti, unos u sistem poravnanja i obrada prikupljenih podataka sa mjernih uređaja,
- prikupljanje i verifikacija podataka od Operatora distributivnog sistema, koji se odnose na krajnje kupce i proizvodne jedinice priključene na njegov sistem,
- upoređivanje verifikovanih mjernih podataka sa podacima iz voznih redova radi utvrđivanja količinskog odstupanja predaje/prijema električne energije od prijavljenih voznih redova nosilaca balansne odgovornosti i balansno odgovornih subjekata,
- obrada podataka: upravljanje procesom obrade podataka vezanih za primjenu balansnog mehanizma, kontrole i evidentiranja rezultata obrade podataka, te dostavljanje korisnicima,
- provjeravanje i verifikacija utvrđenih količinskih odstupanja sa nosiocima balansne odgovornosti i balansno odgovornim subjektima,
- utvrđivanje finansijskog obračuna i kontrola (finansijska) poravnanja verifikovanih količinskih odstupanja,
- obavješćavanje učesnika na tržištu, Operatora prenosnog sistema i Operatora distributivnog sistema o okončanim količinskim i finansijskim obračunima i poravnanju,
- upoređivanje stvarnih izmjerenih podataka sa podacima iz prognoza radi utvrđivanja količinskog odstupanja predaje i prijema električne energije od prijavljenih prognoza povlašćenih proizvođača,
- provjeravanje i verifikacija utvrđenih količinskih odstupanja povlašćenih proizvođača,
- praćenje i kontrola primjene Metodologije za utvrđivanje cijena i uslova za pružanje pomoćnih i sistemskih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema i saradnja sa Operatorom prenosnog

sistema u procesu usaglašavanja cijena i redovno objavljivanje iste na web sajtu za svaki obračunski interval posebno,

- obračunavanje iznosa bankarske garancije ili drugog sredstva obezbjeđenja plaćanja i upravljanje rizicima kroz praćenje i reviziju dostavljenih instrumenata obezbjeđenja plaćanja u skladu sa propisima,
- sa Službom za ekonomske i pravne poslove, praćenje naplate faktura po osnovu obaveza koje proističu iz balansnog mehanizma i evidentiranja bilateralnih ugovora i dr.

U Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju sistematizovani su poslovi za tri izvršioca. U ovoj Službi na kraju 2017.godine su bila zaposlena tri izvršioca: šef Službe, savjetnik za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i savjetnik za finansije.

U Službi se obavljaju sljedeći poslovi:

- identifikacija, klasifikacija i registracija korisnika podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije tj. povlašćenih proizvođača (baza podataka),
- pripremanje dokumentacije za zaključivanje ugovora sa povlašćenim proizvođačima,
- pripremanje dokumentacije za zaključivanje ugovora sa snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima radi kupoprodaje obaveznog proporcionalnog udjela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača,
- praćenje i kontrola zapisnika sa mjernih mjesta koji se odnose na povlašćene proizvođače,
- praćenje i kontrola zvaničnog izvještaja od operatora sistema o ukupnoj mjesečnoj proizvodnji povlašćenih proizvođača,
- finansijski obračun prometa električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije; obračun i raspodjela sredstava prikupljenih od naknade za podsticanje proizvodnje iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije povlašćenim proizvođačima, fakturisanje preuzete/predate električne energije po osnovu kupovine (otkupa) od povlašćenih proizvođača i prodaje obaveznog proporcionalnog udjela električne energije snabdjevaču i kupcu samosnabdjevaču,
- proračun obaveznog proporcionalnog udjela snabdjevača i kupaca samosnabdjevača u otkupu električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača što predstavlja osnov za izradu mjesečnih računa koji im se ispostavljaju,
- praćenje registra izdatih garancija porijekla električne energije proizvedene u postrojenjima povlašćenih proizvođača koji vodi Agencija i blagovremeno izdavanje naloga za prenos garancija porijekla na snabdjevače i kupce samosnabdjevače,
- kontrola preračuna ukupne proizvedene električne energije za sve elektrane posebno u slučaju sistema postrojenja,
- praćenje i kontrola izvještaja od provajdera mjerenja (Crnogorski elektroprenosni sistem-NDC i Crnogorski elektrodistributivni sistem) o mjesečnoj potrošnji krajnjih kupaca priključenih na njihove sisteme koji se koriste za proračun obaveznog proporcionalnog udjela snabdjevača i kupaca samosnabdjevača u otkupu električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača, kao i za obračun prihoda koji na mjesečnom nivou ostvaruju snabdjevači od naplate naknade za podsticaj,
- otkup (kupovine) električne energije od povlašćenih proizvođača,
- procjena validnosti i obrada prikupljenih podataka sa mjernih uređaja povlašćenih proizvođača,
- prijem vozničkih redova od povlašćenih proizvođača i prijavljivanje istih snabdjevačima, kupcima samosnabdjevačima i Službi za tržište električne energije,
- vođenje evidencije podataka sve dok je to neophodno za rješavanje eventualnih sporova,

- formiranje, održavanje i ažuriranje baze podataka sa mjernih uređaja povlašćenih proizvođača koji se koriste u sistemu poravnanja,
- izrada mjesečnih i godišnjih izvještaja i obračuna koji se odnose na energetske-finansijske aspekte proizvodnje i kupoprodaje električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača,
- učestvovanje u implementaciji i razvoju informacionog sistema za upravljanje tržištem električne energije, a posebno u odnosu na proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije,
- učestvovanje u preduzimanju hitnih akcija za rješavanje problema u radu tržišta, prema usaglašenim procedurama,
- utvrđivanje prosječne podsticajne cijene na mjesečnom nivou u skladu sa propisom Vlade i ugovorom o otkupu električne energije po kojoj snabdjevači i kupci samosnabdjevači kupuju električnu energiju od Operatora tržišta,
- godišnje korigovanja podsticajnih cijena za iznos inflacije koju utvrđuje nadležni organ za poslove statistike u Crnoj Gori,
- obračunavanje iznosa bankarske garancije ili drugog sredstva obezbjeđenja plaćanja i upravljanje rizicima kroz praćenje i reviziju dostavljenih instrumenata obezbjeđenja plaćanja snabdjevača i kupaca samosnabdjevača, u procesu otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača, u skladu sa propisima,
- sa Službom za ekonomske i opšte poslove, praćenje naplate faktura od snabdjevača, kupaca samosnabdjevača i snabdjevača posljednjeg izbora i ranjivih kupaca po osnovu njihove obaveze kupovanja električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača i dr.

Van organizacionih jedinica sistematizovani su poslovi: izvršnog direktora, zamjenika izvršnog direktora i pomoćnika izvršnog direktora.

2. Ljudski resursi

Na kraju 2017. godine, poslove je obavljalo 18 zaposlenih, od čega je 16 sa visokim obrazovanjem, jedan sa višim i jedan sa srednjim obrazovanjem.

Tabela br. 1: Podaci o broju zaposlenih u Operatoru tržišta

<i>Kvalifikacija zaposlenih</i>	<i>Broj zaposlenih sa punim radnim vremenom</i>
VSS dipl.el. ing, dipl.ecc, dipl.pravnik	16
VŠS	1
SSS	1
UKUPNO	18

Sredinom 2017.godine, popunjena su upražnjena i sistematizovana radna mjesta koja su bila neophodna za obavljanje djelatnosti Operatora tržišta, za koja su Odlukom Agencije o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad Operatora tržišta za 2017.godinu odobrena sredstva.

II POSLOVNE AKTIVNOSTI U 2017.GODINI

1. Ekonomski i pravni poslovi i funkcionalnost informacionog sistema

U 2017.godini u najvećem dijelu je zaokružen normativno pravni okvir, proistekao iz potrebe usklađivanja sa novodonijetim Zakonom o energetici i drugim zakonima i propisima.

U Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove, obavljani su poslovi iz informatičke, ekonomske i pravne djelatnosti i opšti administrativni poslovi.

U okviru ove Službe omogućavano je nesmetano funkcionisanje informacionog sistema Operatora tržišta, a obavljani su i poslovi računovodstva i drugi finansijski poslovi, poslovi sprovođenja postupka javnih nabavki, poslovi praćenja i primjene zakona i drugih propisa, pravni i kadrovski poslovi, odnosi sa Agencijom, opšti administrativni poslovi i dr.

Hardverski i softverski resursi Operatora tržišta na kraju 2017. godine su:

- 1) dvadeset jedna radna stanica,
- 2) jedanaest printera: HP LaserJet M1536dnf MFP, Lexmark C746n, Lexmark MX410 Series, Lexmark MX410 Series, HP LaserJet Pro MFP M125-M126, HP LaserJet Pro 400 M401dn, HP LaserJet 1018, HP LaserJet 1320, HP LaserJet 1020, HP LaserJet Professional P1102, HP LaserJet Pro MFP M277dw
- 3) eksterni HDD StoreJet Transcend USB Device od 1TB, eksterni HDD StoreJet Transcend USB Device od 2TB,
- 4) CISCO1921-SEC/K9, S190UK9-15104M, EHWIC-3G-HSPA-U, 3G-ANTM1919D, CAB-ACE, ACS-1900-RM-19, SL-19-IPB-K9, SL-19-SEC-K9, Huawei ONT,
- 5) 3 fizička servera (HP Proliant DL380p G8 (Principal), HP Proliant DL360 G7 (Mirror) i HP Proliant DL360 Gen9).

Aplikativni server

Na aplikativnom serveru se nalazi softverska osnova, koja obezbjeđuje okruženje za pokretanje aplikacije i uslove za efikasno izvršavanje procesa koji su sastavni dio aplikacije. Server se ponaša kao virtuelna mašina za pokretanje aplikacije i sa jedne strane upravlja konekcijama prema bazi podataka, a sa druge strane konekcijama prema klijentima.

Server baze podataka

Server baze podataka obezbjeđuje standardnu infrastrukturu za upravljanje relacionim bazama podataka i transakcijama u bazi. Microsoft SQL Server kao server baze podataka, predstavlja softver čija je osnovna funkcija da skladišti, obrađuje i preuzima podatke na zahtjev veb aplikacije bazirane na klijent-server modelu arhitekture.

Na Mirror fizičkom serveru nalaze se dvije Windows Server 2008 R2 Standard virtuelne mašine: klon aplikacije i baze.

Principal i Mirror serveri rade u potpunoj redundanci i na taj način obezbjeđuju visoku dostupnost i neprestan rad informacionog sistema u slučaju eventualnog kvara na Principal serveru. Rad servera u redundanci, kontinuiran paralelan rad i uslovi za besprekidno napajanje električnom energijom hardverske infrastrukture su aksiom za siguran rad cjelokupnog informacionog sistema, koji je ispoštovan.

Postojeći resursi obezbjeđuju stabilnu funkcionalnost i pouzdanost rada osnovne aplikacije Operatora tržišta. Kontinuiran rad na osavremenjavanju IT kapaciteta je dio stalne pažnje i aktivnosti menadžmenta i zaposlenih u Operatoru tržišta.

Web stranica www.cotee.me nastavlja da doprinosi transparentnosti rada Operatora tržišta.

2. Organizovanje i upravljanje tržištem električne energije

Služba za tržište električne energije je uskladila i dopunila pojedine procedure u radu u skladu sa Zakonom o energetici i podzakonskim aktima.

Imajući u vidu sve što je urađeno u toku 2017. godine, suština urađenog posla, naravno, uz podrazumijevanje svakodnevnog izvršavanja redovnih zadataka u operativnom vođenju tržišta električne energije u Crnoj Gori, može se sažeti sledećim:

- pripremljena su i odobrena Tržišna pravila i Pravila za funkcionisanje balansnog tržišta,
- izrađeni su formularni ugovori, koje je odobila Agencija i revidovani svi pravno-ekonomski sadržaji rada Službe,
- obavljen je interni pregled dokumentacije učesnika na tržištu, i stim u vezi, kao zakonska obaveza Operatora tržišta proistekla iz regulative, ponuđeni su novi formularni ugovori na potpis učesnicima na tržištu i isti su zaključeni sa svim učesnicima koji su iskazali namjeru da posluju na tržištu električne energije u Crnoj Gori i ispunili potrebne uslove i
- u smislu povećanja interesovanja učesnika za učešće na tržištu električne energije u Crnoj Gori, ukinuta je obaveza učesnika da dostavljaju dokumentaciju za koju je procijenjeno da je nepotrebna i troškovi kojima bi se mogli opteretiti učesnici na tržištu, a sve sa ciljem dalje eliminacije biznis barijera za učešće na tržištu električne energije u Crnoj Gori.

Može se konstatovati da je Operator tržišta tokom 2017. godine u potpunosti obavio ključne poslove iz oblasti funkcionisanja tržišta električne energije u Crnoj Gori, u skladu sa zakonom, važećim Tržišnim pravilima i Licencom.

Urađene su promjene u evidenciji učesnika na tržištu i svi subjekti koji su iskazali interesovanje za učešće i ispunili potrebne propisima utvrđene uslove završili su proces registracije.

Što se tiče obima transakcija na tržištu električne energije u Crnoj Gori, prema evidenciji Operatora tržišta, a na osnovu konačnih voznihi redova dostavljenih od strane Operatora prenosnog sistema, slijedi tabela sa podacima o količinama uvezene električne energije, izvezeno električne energije, električne energije proizvedene u Crnoj Gori, i podacima o debalansu elektroenergetskog sistema Crne Gore za 2017. godinu.

Tabela br. 2: Podaci o kategoriji i količinama električne energije za 2017. godinu

KATEGORIJA	KOLIČINA ELEKTRIČNE ENERGIJE U MWH
UVEZENA ELEKTRIČNA ENERGIJA U 2017. GODINI	1.494.198
IZVEZENA ELEKTRIČNA ENERGIJA U 2017. GODINI	378.847
PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE U 2017. god.	2.326.570
DEBALANS ELEKTROENERGETSKOG SISTEMA U 2017. god.	3.087

Broj aktivnih učesnika na tržištu na kraju 2017. godine je ukupno 36, od čega 29 trgovaca, 3 snabdjevača i jedan kupac samosnabdjevač. Učesnici na tržištu su, u okviru zakonskih ograničenja, i Operator prenosnog sistema i Operator distributivnog sistema električne energije. Uprkos činjenici da su na tržištu električne energije prisutna 3 snabdjevača, konkurencija na maloprodajnom tržištu još nije zaživjela, jer samo jedan snabdjevač (EPCG AD Nikšić) snabdijeva sve krajnje kupce, izuzevši DOO »Uniprom« (Kombinat aluminijuma Podgorica) koji sam sebe snabdijeva električnom energijom.

Softverska platforma Operatora tržišta u potpunosti i pouzdano obavlja poslove prijema, izrade i razmjene voznih redova, količinski obračun odstupanja predaje i prijema električne energije od voznih redova i finansijski obračun utvrđenih količinskih odstupanja.

Napominjemo kao veoma važno da Operator tržišta još uvijek nije kompletirao svoj informacioni sistem u skladu sa planiranim projekcijama, kojima je definisan razvoj informacionog sistema.

Aktivnosti koje su se tokom 2017. godine sprovodile na primjeni balansnog mehanizma su rezultirale finansijskim poravnanjem balansnog obračuna svih balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti. Posebno treba istaći da tokom 2017. godine nije bilo prigovora balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti na količinske i finansijske obračune koje je sprovodio Operator tržišta, što ilustruje kompetentnost Operatora tržišta u oblasti operativnog vođenja tržišta električne energije, operativnog planiranja i sprovođenja balansnog mehanizma, a istovremeno potvrđuje kvalitet i performanse softverske aplikacije.

Ono što je potreba Službe i što se apostrofira je nabavka potrebne hardverske opreme i nadgradnja i unapređenje softverskih rješenja, a koja nije bila odobrena regulatorno dozvoljenim prihodom za 2017.godinu.

Proteklu godinu u smislu razvoja tržišta, čini posebno specifičnom pomenuto izdvajanje Operatora distributivnog sistema CEDIS iz vertikalno integrisanog preduzeća Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, kao i donošenje Pravila o snabdijevanju i Pravila o promjeni snabdjevača, koja su osnov za otvaranje maloprodajnog tržišta električne energije. Služba za tržište Operatora tržišta električne energije u potpunosti prati ove procese i u njima aktivno učestvuje. U vezi sa navedenim, posebno ukazujemo na potrebu zajedničkog djelovanja Operatora distributivnog sistema i Operatora tržišta i potrebu intervencija u Zakonu i podzakonskim aktima koji uređuju ovu oblast, o čemu svjedoči i dokumentacija aktivnosti Službe za tržište.

3. Obnovljivi izvori električne energije - povlašćeni proizvođači

Zakon o energetici i Tržišna pravila definišu obaveze Operatora tržišta u funkciji operacionalizacije strategije razvoja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. U Operatoru

tržišta - Služba za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju je formirana prateća infrastruktura i potrebna dokumentaciona osnova da se i ova značajna funkcija može uspješno realizovati. Na kraju 2017. godine u pogonu je bilo 11 malih hidroelektrana sa statusom povlašćenog proizvođača, kao i vjetropark Krnovo.

Tabela br. 3: Ostvarena proizvodnja električne energije u objektima povlašćenih proizvođača tokom 2017. godine po proizvodnim objektima

Povlašćeni proizvođač	Naziv objekta	januar	februar	mart	april	maј	jun	jul	avgust	septembar	oktobar	novembar	decembar	SUM
Hidroenergija DOO	mHE Jezerštica	0 kWh	0 kWh	0 kWh	0 kWh	27.855 kWh	114.795 kWh	20.940 kWh	135 kWh	30 kWh	45 kWh	89.670 kWh	153.353 kWh	406.823 kWh
	mHE Bistrica	551.534 kWh	1.603.795 kWh	3.029.767 kWh	2.581.165 kWh	2.288.904 kWh	1.130.122 kWh	133.114 kWh	35 kWh	382 kWh	54.400 kWh	390.174 kWh	2.929.843 kWh	14.693.235 kWh
	mHE Spaljevići	11.330 kWh	74.535 kWh	276.019 kWh	373.162 kWh	374.481 kWh	130.369 kWh	15.123 kWh	29 kWh	22 kWh	7.619 kWh	123.533 kWh	263.574 kWh	1.649.795 kWh
	mHE Orah	106.414 kWh	253.038 kWh	630.112 kWh	688.525 kWh	625.328 kWh	299.228 kWh	36.806 kWh	192 kWh	109 kWh	45.021 kWh	282.239 kWh	590.358 kWh	3.557.363 kWh
	mHE Rmuš	5.491 kWh	66.456 kWh	269.006 kWh	331.826 kWh	279.562 kWh	134.360 kWh	17.169 kWh	30 kWh	0 kWh	18.699 kWh	165.450 kWh	224.042 kWh	1.512.085 kWh
	mHE Šekular	156.862 kWh	403.316 kWh	903.156 kWh	833.356 kWh	804.650 kWh	315.222 kWh	23.642 kWh	91 kWh	71 kWh	54.711 kWh	300.305 kWh	888.260 kWh	4.683.643 kWh
Synergy DOO	mHE Vrelo	101.850 kWh	220.850 kWh	387.100 kWh	305.200 kWh	258.650 kWh	279.300 kWh	177.100 kWh	53.550 kWh	44.100 kWh	66.867 kWh	238.623 kWh	346.164 kWh	2.479.354 kWh
Igmá Grand DOO	mHE Piševska	0 kWh	0 kWh	0 kWh	0 kWh	0 kWh	29.226 kWh	75.483 kWh	10.955 kWh	4.348 kWh	39.628 kWh	133.620 kWh	438.797 kWh	732.057 kWh
	mHE Bradavec	101.610 kWh	135.855 kWh	300.915 kWh	403.725 kWh	464.175 kWh	305.804 kWh	116.923 kWh	56.253 kWh	55.619 kWh	94.665 kWh	315.342 kWh	545.903 kWh	2.896.788 kWh
Kronor DOO	mHE Jara	373.100 kWh	538.720 kWh	1.704.360 kWh	2.612.120 kWh	3.074.540 kWh	964.174 kWh	229.234 kWh	23.132 kWh	23.965 kWh	208.820 kWh	999.442 kWh	1.942.017 kWh	12.693.625 kWh
	mHE Babino Polje											395.019 kWh	793.693 kWh	1.188.712 kWh
KGE	VE Krnovo											14.192.888 kWh	23.788.430 kWh	37.981.318 kWh
SUM		1.408.192 kWh	3.296.565 kWh	7.500.435 kWh	8.129.079 kWh	8.198.145 kWh	3.702.600 kWh	845.534 kWh	144.402 kWh	128.640 kWh	590.468 kWh	17.626.305 kWh	32.904.434 kWh	84.474.798 kWh

U skladu sa zakonskom obavezom tokom 2017. godine je od povlašćenih proizvođača otkupljena električna energija u ukupnoj vrijednosti od 7.474.019,12 €.

Pet povlašćenih proizvođača koji su vlasnici 12 proizvodnih objekata sa statusom povlašćenog proizvođača u 2017. godini su proizveli ukupno sljedeće količine (Tabela 4):

Tabela br. 4: Proizvodnja električne energije od strane povlašćenih proizvođača u 2017. godini

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE POVLAŠĆENIH PROIZVOĐAČA					
<i>Povlašćeni proizvođač</i>	<i>Objekat</i>	<i>Snaga na pragu elektrane (MW)</i>	<i>2017 (kWh)</i>	<i>SUM (kWh)</i>	<i>SUM(kWh) Povlašćeni proizvođač</i>
Hidroenergija Montenegro	mhe Jezerštica	0,82	406.823	406.823	26.502.944
	mhe Rmuš	0,44	1.512.085	1.512.085	
	mhe Spalevići	0,56	1.649.795	1.649.795	
	mhe Bistrica	4,6	14.693.235	14.693.235	
	mhe Orah	0,82	3.557.363	3.557.363	
	mhe Šekular	1,43	4.683.643	4.683.643	
Igma Energy	mhe Bradavec	0,82	2.896.788	2.896.788	3.628.845
	mhe Piševska	0,82	732.057	732.057	
Synergy	mhe Vrelo	0,56	2.479.354	2.479.354	2.479.354
Kronor	mhe Jara	4,16	12.693.625	12.693.625	13.882.337
	mhe Babino Polje	1,93	1.188.712	1.188.712	
KGE	VE Kmovo	72	37.981.318	37.981.318	37.981.318
5	12	88,96	84.474.798	84.474.798	84.474.798

Na kraju 2017. godine postojala su 2 zaključena ugovora o kupoprodaji proporcionalnog udjela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača i to: sa EPCG AD Nikšić kao snabdjevačem i sa Unipromom kao kupcem samosnabdjevačem za potrebe Kombinata aluminijuma. Uspješno je funkcionisao uspostavljeni sistem prenosa garancija porijekla (Agencija) i sistem pratećih finansijskih transakcija.

Tabela br. 5: Učešće snabdjevača u otkupu električne energije iz OIE od povlašćenih proizvođača po mjesecima tokom 2017. godine

2017	EPCG	UNIPROM	UKUPNO PREUZETA ELEKTRIČNA ENERGIJA OD COTEE-a
januar	1.241.587 kWh	301.113 kWh	1.542.700 kWh
februar	2.609.083 kWh	553.037 kWh	3.162.120 kWh
mart	6.116.625 kWh	1.267.475 kWh	7.384.100 kWh
april	6.611.400 kWh	1.476.360 kWh	8.087.760 kWh
maj	6.316.413 kWh	1.635.267 kWh	7.951.680 kWh
jun	3.022.541 kWh	872.179 kWh	3.894.720 kWh
jul	716.216 kWh	221.574 kWh	937.790 kWh
avgust	125.085 kWh	33.987 kWh	159.072 kWh
septembar	119.243 kWh	28.117 kWh	147.360 kWh
oktobar	679.117 kWh	160.133 kWh	839.250 kWh
novembar	13.207.538 kWh	3.789.355 kWh	16.996.893 kWh
decembar	24.338.295 kWh	7.269.485 kWh	31.607.780 kWh
UKUPNO	65.103.143 kWh	17.608.082 kWh	82.711.225 kWh

Po osnovu zaključenih ugovora o kupoprodaji proporcionalnog udjela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača sa snabdjevačem i kupcem samosnabdjevačem i u skladu sa zakonskom obavezom, Operator tržišta je izdao fakture EPCG-u u ukupnom iznosu od 13.353.625,17 €, a UNIPROM-u u ukupnom iznosu od 713.525 €.

Od početka podsticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije (01.05.2014. godine), pa do 31.12.2017. godine, povlašćeni proizvođači su proizveli ukupno 139.815.086 kWh (Tabela 6):

Tabela br. 6: ukupna proizvodnja električne energije od strane povlašćenih proizvođača od početka podsticaja

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE POVLAŠĆENIH PROIZVOĐAČA								
Povlašćeni proizvođač	Objekat	Snaga na pragu elektrane (MW)	2014 (kWh)	2015 (kWh)	2016 (kWh)	2017 (kWh)	SUM (kWh)	SUM (kWh) Povlašćeni proizvođač
Hydroenergija Montenegro	mhe Jezerštica	0,82	1.171.455	1.183.155	1.481.655	406.823	4.243.088	73.255.970
	mhe Rmuš	0,44		710.104	1.928.763	1.512.085	4.150.952	
	mhe Spalevići	0,56		825.058	2.478.097	1.649.795	4.952.950	
	mhe Bistrica	4,6		5.003.532	22.184.991	14.693.235	41.881.758	
	mhe Orah	0,82		1.577.266	4.672.624	3.557.363	9.807.253	
	mhe Šekular	1,43			3.536.326	4.683.643	8.219.969	
Igamma Energy	mhe Bradavec	0,82		336.435	3.209.475	2.896.788	6.442.698	7.174.755
	mhe Piševska	0,82				732.057	732.057	
Synergy	mhe Vrelo	0,56		847.722	3.117.450	2.479.354	6.444.526	6.444.526
Kronor	mhe Jara	4,16			1.076.180	12.693.625	13.769.805	14.958.517
	mhe Babino Polje	1,93				1.188.712	1.188.712	
KGE	VE Kmovo	72				37.981.318	37.981.318	37.981.318
5	12	88,96	1.171.455	10.483.273	43.685.560	84.474.798	139.815.086	139.815.086

Neto razlika (bez provizije i obaveza za PDV) izmedju izdatih faktura snabdjevačima i primljenih faktura od povlašćenih proizvođača na kraju 2017.godine iznosila je 7.066.189,92 eura.

4. Međunarodna saradnja

Veoma bitan aspekt djelovanja Operatora tržišta je i njegova međunarodna aktivnost, tj. saradnja sa institucijama koje se bave istom ili sličnom djelatnošću, kao i drugim relevantnim institucijama iz oblasti energetike.

Što se tiče poslovne saradnje ističemo:

1. saradnju sa operatorima tržišta iz zemalja najbližeg okruženja:

Sa slovenačkim operatorom tržišta električne energije – BORZEN-om tokom 2017. godine nastavljena je uspješno saradnja započeta samim osnivanjem Operatora tržišta. Potpisivanje Memoranduma o saradnji sa BORZEN-om Operatoru tržišta je omogućilo da sa respektabilnim partnerom razmjenjuje iskustva i znanja, koja su od izuzetne važnosti sa aspekta usvajanja najbolje prakse i standarda poslovanja, kao i njihovog iskustva u pogledu normativno-pravne uređenosti, posebno iz razloga što se radi o zemlji članici Evropske unije. U tom cilju je i bila radna posjeta izvršnog direktora i zamjenika izvršnog direktora BORZEN-u krajem 2016.godine, a radna posjeta predstavnika BORZEN-a Operatoru tržišta je realizovana u 2017.godini.

Tokom 2017.godine se odvijala poslovna komunikacija sa hrvatskim operatorom tržišta energije – HROTE-om, pri čemu su predstavnici HROTE-a bili u radnoj posjeti Operatoru tržišta. Dogovorena je dalja stalna komunikacija i saradnja. Tim povodom planirana je radna posjeta predstavnika Operatora tržišta hrvatskom operatoru tržišta električne energije koja je u međuvremenu realizovana. Radna posjeta se odnosila na sagledavanje primjene praktičnih iskustava u poslovima koji su specifični za operatore tržišta, u dijelu primjene računovodstvenog poslovanja i normativno-pravnih rješenja u ovakvim oblicima poslovanja.

Ostvarena saradnja sa srbijanskim operatorom tržišta - EMS-om, iz prethodne godine, nastavljena je i u 2017.godini i održani su radni sastanci sa predstavnicima EMS-a u Crnoj Gori.

2. Saradnju sa berzama električne energije iz zemalja najbližeg okruženja:

Sa srbijanskom berzom električne energije - SEEPEX-om saradnja se odvijala u okviru radne posjete izvršnog direktora i zamjenika izvršnog direktora. Takođe, predstavnici SEEPEX-a su bili u radnoj posjeti Operatoru tržišta.

Tokom 2017.godine uspostavljena je saradnja sa slovenačkom berzom električne energije - BSP South pool, pri čemu su predstavnici ove organizacije bili u posjeti Operatoru tržišta. Takođe, izvršni direktor Operatora tržišta je bio učesnik na godišnjem susretu partnera Slovenske berze, pri čemu su razmijenjena iskustva koja se odnose na oblast energetike.

3. Učestvovanje na savjetovanjima, radnim grupama, seminarima i konferencijama

Tokom 2017.godine nastavljeno je učestvovanje zaposlenih u Operatoru tržišta na savjetovanjima nacionalnih komiteta CIGRE zemalja u okruženju i regionalnog komiteta CIREC zemalja jugoistočne i srednje Evrope. Jedan broj zaposlenih u Operatoru tržišta je, sredinom 2017.godine, prisustvovao petom savjetovanju Crnogorskog komiteta CIGRE, u Budvi, gdje su aktivno učestvovali u radu i prezentovali radove na temu tržišta električne energije u Crnoj Gori.

Jedan zaposleni u Operatoru tržišta je prisustvovao konferenciji u Beču, na temu – Aukcija obnovljivih izvora električne energije.

Izvršni direktor Operatora tržišta je bio učesnik na tradicionalnom održavanju Škole prirodnog prava na Kopaoniku.

Iskazujemo da je Operator tržišta značajno participirao u radu Energetske zajednice, pri čemu su iskazane veoma afirmativne konstatacije o radu predstavnika Operatora tržišta.

Predstavnici Operatora tržišta participiraju u radu Radne grupe za poglavlje 15 – energetika za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji.

Međunarodna aktivnost je izuzetno značajna, a posebno saradnja sa operatorima tržišta i berzama električne energije zemalja u regionu, imajući u vidu potrebu razmjene praktičnih iskustava subjekata koji obavljaju istu i sličnu djelatnost kao Operatora tržišta, od kojih su neke zemlje i članice Evropske unije, kao i sa drugim relevantnim institucijama iz oblasti energetike, tako da postoji kontinuirana potreba za nastavljanjem i razvijanjem međunarodne saradnje.

III RAD ODBORA DIREKTORA

Statutom Operatora tržišta je propisano da se, u slučaju podnošenja ostavke člana Odbora direktora ili prestanka njegove funkcije na drugi način, bira novi Odbor direktora. Podnošenjem ostavke predsjednice Odbora direktora koja je imenovana za ministarku ekonomije, razriješen je Odbor direktora Operatora tržišta početkom januara 2017.godine (12.01.2017.godine). Vlada Crne Gore je imenovala novi Odbor direktora 18.05.2017. godine, a konstitutivna sjednica istog održana je 25.05.2017.godine.

Pored konstitutivne sjednice, Odbor direktora je do kraja 2017.godine održao još osam sjednica.

U periodu od konstituisanja, Odbor direktora je intenzivno radio i razmatrao brojna pitanja iz svoje nadležnosti, između ostalog: donio odluku o usvajanju akata o osnivanju Berze električne energije DOO i određivanju predstavnika Operatora tržišta u tom privrednom društvu; donio Tržišna pravila i Pravila za rad balansnog tržišta električne energije; donio odluku da prestaje primjena Cjenovnika usluga evidentiranja ugovora; usvojio izvještaj o popisu imovine i obaveza Operatora tržišta za 2016.godinu; donio Pravilnik o izmjeni Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta, a zatim i novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Operatora tržišta; predložio Vladi Crne Gore imenovanje nezavisnog revizora za vršenje revizije finansijskih iskaza za 2016.godinu; utvrdio predlog Izvještaja o poslovanju i Finansijske iskaze za 2016.godinu i sa Izvještajem nezavisnog revizora dostavio Vladi Crne Gore na usvajanje; predložio Vladi odluku o raspodjeli dobiti Operatora tržišta; usvojio Poslovni plan Operatora tržišta za 2018.godinu i dostavio Vladi na saglasnost.

Ovaj period karakterisala je veoma dinamična aktivnost u oblasti normativistike, a Odbor direktora je razmatrao i druga pitanja iz svoje nadležnosti, koja su se odnosila na redovno poslovanje društva i aktuelnosti.

IV FINANSIJSKO POSLOVANJE I REGULATORNI OKVIR

1. Osnova za sastavljanje finansijskih iskaza

Operator tržišta vodi računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl.list CG", br. 52/16) i na osnovu Uredbe o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda ("Sl.list CG", br. 69/02), po kojima se od 01.01.2003. godine u Crnoj Gori primjenjuju svi Međunarodni računovodstveni standardi ("MRS").

Finansijski iskazi sastavljeni su po načelu istorijskog troška, odnosno nabavne vrijednosti i cijene koštanja.

Podaci u Izvještaju za 2017. godinu iskazani su u Eurima.

2. Bilans uspjeha

Operator tržišta je u 2017. godini ostvario poslovni prihod u iznosu od 620.081 € koji se sastoji od prihoda od prodaje 609.830 € i ostalih poslovnih prihoda 10.251 €.

Prihode od prodaje čine prihodi koji su nastali po osnovu pružanja usluga organizovanja i upravljanja tržištem električne energije (444.513 €), kao i prihodi po osnovu evidencije bilateralnih ugovora (165,317 €).

Pored navedenog, ostali poslovni prihod koji ukupno iznosi 10.251 €, odnosi se na prihod od donacija, utvrđen po osnovu donacije softverske aplikacije koju je Društvo dobilo od Kompanije „Korona“ iz Ljubljane, shodno Ugovoru o donaciji broj 2010/2011 od 10.01.2012.godine između Ministarstva ekonomije Crne Gore i Centra za međunarodnu saradnju i razvoj, te Izjave Ministarstva ekonomije o prenosu svojine nad informacionim strukturnim sistemom za crnogorski energetske sektor, koji je razvila slovenačka kompanija »Korona«, a koji je Minsitarstvo ekonomije finansiralo sredstvima predmetne donacije. Po međunarodnim računovodstvenim standardima prihod od donacije se izkazuje u istom periodu kad i trošak amortizacije nastao upotrebom ove softverske aplikacije.

Finansijski prihodi su ostvareni u iznosu od 835 €, a odnose se na prihode po osnovu kamate na sredstva na žiro-računima Društva.

Ostali prihodi ostvareni u iznosu od 3.496€, odnose se na prihode po osnovu refundacije za roditeljsko odsustvo u iznosu 1.631,66€ i na prihode po osnovu korekcije naknadno ustanovljenih grešaka iz 2016.godine u iznosu 1.864 (ovaj prihod je nastao usljed korekcije više prikazanih troškova amortizacije u 2016.godini i prihod od smanjenja obaveza prema dobavljačima koje su već bile plaćene, a prikazane kao neizmirene 2016.godine)

U nastavku je dat detaljan prikaz troškova za 2017. godinu:

- a. **Trošak materijala** je ostvaren u iznosu od 7.365 € (od čega se na troškove materijala odnosi 4.656 €, dok se na troškove električne energije odnosi 2.433, a na troškove vode 276 €).
- b. **Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda** u ukupnom iznosu od 404.600 € odnose se na :
 - Troškove neto zarada zaposlenih (221.831 €);
 - Troškove poreza na zarade i naknade zarada na teret poslodavca (154.059 €);
 - Troškove naknada članovima Odbora direktora (8.728 €);
 - Troškove naknada po ugovoru o djelu (9.380 €);
 - Troškove dnevnica i ishrane na putu (4.262 €);
 - Troškove ostalih naknada zaposlenima (6.340 €).

Po osnovu troškova neto zarada i naknada zarada iskazan je iznos od 221.831 €; Zarade zaposlenih obračunate su u skladu sa propisima o radu i odredbama opštih akata Društva. Sve zarade iz 2017. godine obračunate su i ukalkulisane na teret rashoda 2017. godine. Sve zarade i naknade su isplaćene u 2017.godini. U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je obračunalo i uplatilo sve poreze i doprinose na isplaćene neto zarade i naknade zarada.

c. **Troškovi amortizacije i rezervisanja** ostvareni su u iznosu od 17.426 €, a sastoje se od:

- Troškova amortizacije nematerijalnih ulaganja (10.328 €)
- Troškova amortizacije osnovnih sredstava (7,098 €)

d. **Ostali poslovni rashodi** ostvareni su u iznosu od 76.202 € i odnose se na:

- Troškove PTT usluga u zemlji (8.219 €);
- Troškove drugih transportnih usluga (48 €);
- Troškove usluga održavanja osnovnih sredstava u zemlji (1.457 €);
- Druge troškove usluga održavanja (84 €);
- Troškove zakupa poslovnog prostora (33.926);
- Troškove komunalnih usluga (794 €);
- Troškovi usluga čišćenja (514 €);
- Troškove savjetovanja i drugih intelektualnih usluga (120 €);
- Troškove drugih neproizvodnih usluga (6.570 €) koji se odnose na nakadu za licencu
- 2603, troškove revizije 2.100, troškove štampanja tržišnih pravila i sl.;
- Troškove reprezentacije (2.843 €);
- Troškove osiguranja (1.133 €);
- Troškove platnog prometa u zemlji i inostranstvu (11.835 €);
- Troškove prireza na porez (5.411 €);
- Troškove članarina i pretplate na službeni list (475 €);
- Troškove taksi (96 €);
- Troškove doprinosa privrednoj komori (809 €);
- Troškove oglasa (320 €);
- Troškovi doprinosa ostali (509 €);
- Druge nematerijalni troškovi (641 €).

e. **Finansijski rashodi** ostvareni su u iznosu od 581 € i odnose se na:

- Trošak kamate (581 €);

f. **Ostali rashodi** ostvareni su u iznosu od 429 € i odnose se na:

- Rashodi po osnovu uskladjivanja AVR (429 €);

Tabela 7: Bilans uspjeha Operatora tržišta za period 01.01.2017. - 31.12.2017. godine

PRIHODI

1. Prihodi od prodaje	609.830
2. Ostali poslovni prihodi	10.251
Poslovni prihodi	620.081

RASHODI	
1. Trošak materijala	(7.365)
2. Trošak zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(404.600)
3. Troškovi amortizacije i rezervisanja	(17.426)
4. Ostali poslovni rashodi	(76.202)
Poslovni rashodi	(505.593)
Poslovni rezultat	114.488
Finansijski prihodi	835
Finansijski rashodi	581
Finansijski rezultat	254
Ostali prihodi	3.496
Ostali rashodi	429
Rezultat iz ostalih aktivnosti	3.067
Rezultat prije oporezivanja	117.809
Poreski reshod perioda	(8.131)
Tekući porez na dobit	10.810
Odloženi poreski reshod ili prilod	(2.679)
NETO DOBIT	109.678

3. Bilans stanja

U ukupnoj aktivi stalna imovina na 31.12.2017. godine iznosi 67.487 €, od čega se iznos od 300 € odnosi na vrijednost nematerijalnih ulaganja (licence i softverske aplikacije), iznos od 17.177 € odnosi na vrijednost računarske i kancelarijske opreme, a vrijednost od 50.010 € učešće u kapitalu društva „ Berza električne energije“ D.O.O.; Vlada Crne Gore je Zaključkom broj: 08-1578 od 17.06.2016.godine obavezala D.O.O. „COTE“ da bude učesnik u osnivanju Berze električne energije u Crnoj Gori.

Odložena poreska sredstva su nastala zato što je sadašnja vrijednost sredstava za računovodstvene svrhe manja od sadašnje vrijednosti sredstava u poreske svrhe i ona se evidentiraju u aktivi bilansa stanja kao pozicija imovine. Za iznos utvrđenog odloženog poreskog sredstva vrši se povećanje neraspoređene dobiti koja ostaje za raspodjelu.

Obrtna sredstva iznose 14.881.526 € i odnose se na potraživanja iz poslovnih odnosa u iznosu od 3.695.671 €, potraživanja za više plaćeni porez na dobitak 15.022 € i gotovinu i gotovinske ekvivalente u iznosu od 10.991.516 € i potraživanja za porez na dodatu vrijednost u iznosu od 179.317 €.

Pozicije pasive sačinjavaju, **kapital** koji se sastoji iz osnivačkog kapitala Društva iznos 10.000€, (to je novčani ulog Osnivača - Vlade Crne Gore, a koji je uplaćen na osnovu Odluke o osnivanju na neodređeno vrijeme društva sa ograničenom odgovornošću za organizovanje i upravljanje tržištem električne energije,) neraspoređena dobit kumulativno iznosi 561.749 €, (odnosi se na neraspoređenu dobit tekuće godine iznosi 109.678 € i neraspoređenu dobit prethodnih godina u iznosu od 452.071,41€) i **kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze** koje iznose 14.379.014 €, a sastoje se iz obaveza iz poslovanja u iznosu od 5.989.541€ (obaveze prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza i PVR u iznosu od 8.389.473 €.

Tabela 8: Bilans stanja Operatora tržišta na dan 31.12.2017. godine.

AKTIVA	€
I Stalna imovina	67.487
Nematerijalna ulaganja (računarski programi i licence)	300
Nekretnine postrojenja i oprema (računarska i kancelarijska oprema)	17.177
Učešća u kapitalu	50.010
II Odložena poreska sredstva	1.750
III Obrtna sredstva	14.881.526
Potraživanja	3.965.671
Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	15.022
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10.991.516
Porez na dodatu vrijednost	179.317
Ukupno aktiva	14.950.763
 PASIVA	 €
I Kapital	571.749
Osnovni kapital	10.000
Neraspoređena dobit	561.749
II Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	14.379.014
Obaveze iz poslovanja	5.989.541
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	8.389.473
 Ukupno pasiva	 14.950.763

V ZAKLJUČNI STAVOVI

Operator tržišta električne energije je tokom 2017.godine uspješno obavljao svoju djelatnost.

U toku 2017.godini popunjena su upražnjena sistematizovana radna mjesta za koja su Odlukom Agencije o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad Operatora tržišta odobrena sredstva. Time je Operator tržišta osnažio svoj kadrovski potencijal. Na žalost u 2017.godini Operator tržišta nije uspio da napravimo pomake u dijelu obezbjeđivanja adekvatnijih prostornih uslova i tehničko-tehološke opremljenosti za rad. Operator tržišta i dalje funkcionise u uslovima iznajmljenog i nedovoljno uslovnog poslovnog prostora, kao i nedostatnih softverskih i hardverskih rješenja, koji su neophodni kako bi na pravi način odgovorio sve zahtjevnijim obavezama tržišta električne energije kojim upravljamo. To će svakako biti obaveza unijeta u Poslovni plan za narednu poslovnu godinu, ali su za njenu realizaciju, bez neophodnog razumijevanja i saglasnosti Agencije, mogućnosti Operatora tržišta limitirane.

U 2017.godini donijeta su sva normativna akta proistekla iz Zakona o energetici, od Tržišnih pravila, Pravila za rad balansnog tržišta električne energije, formularnih ugovora, do svih ostalih pratećih dokumenata i procedura neophodnih za funkcionisanje službi i Operatora tržišta u cjelini. Jasno su postavljene procedure, definisane obaveze i odgovornosti u odnosima sa svim učesnicima na tržištu električne energije.

U Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove obavljani su poslovi iz informatičke, ekonomske i pravne djelatnosti. Omogućeno je nesmetano funkcionisanje informacionog sistema, računovodstva, postupci javnih nabavki, poslovi praćenja i primjene zakona i drugih propisa, odnosa sa Agencijom, upisa, razvrstavanja, otpremanja i arhiviranja dokumentacije.

Služba za organizovanje i upravljanje tržištem električne energije je u potpunosti odgovorila svojim obavezama bez obzira na broj aktivih učesnika koji se na tržištu električne energije konstantno uvećavao. Posebno treba istaći da tokom 2017.godine nije bilo nijednog prigovora balansno odgovornih subjekata i nosilaca balansne odgovornosti na količinske i finansijske obračune koji su sprovedeni.

U Službi za obnovljive izvore i visokoefikasnu kogeneraciju u toku 2017.godine uredno su obavljani svi poslovi vezani za ovaj dio djelatnosti Operatora tržišta, posebno u segmentu ažuriranja podataka iz proizvodnje i finansijskog obračuna električne energije iz obnovljivih izvora energije. Na kraju 2017.godine u pogonu je bilo 11 MHE i vjetropark „Krnovo“ čime se proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora energije udvostručila. Sve obaveze prema proizvođačima su uredno izmirene. Neto razlika (bez provizije i obaveza za PDV) između izdatih faktura snabdjevačima i primljenih faktura od povlašćenih proizvođača na kraju 2017.godine iznosila je 7.066.189,92 eura.

Finansijski izkazi za 2017.godinu, ukazuju na uspješno poslovanje u izvještajnoj godini. Ostvaren je pozitivan finansijski rezultat izražen kroz računovodstvenu neto dobit od 109.678 eura.

Apostrofiramo da i dalje postoji potreba za zapošljavanjem određenih stručnih profilacija, imajući u vidu razvojne potrebe Operatora tržišta, potreba za obezbjeđivanjem adekvatnog poslovnog prostora za rad i adekvatnom informatičkom infrastrukturom.

Broj: OD – 14/18

Podgorica, 14.06.2018.godine

IZVRŠNI DIREKTOR,
Milan Radović

The image shows a circular official stamp of the "COJE D.O.O. PODGORICA" (Montenegro Energy Operator). The stamp is partially obscured by a large, stylized handwritten signature in black ink. The signature appears to read "Milan Radović".

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2017 do 31.12.2017 godine

BROJ ISKAZA: 54158/2017

Popunjava lice	
Matični broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
Popunjava: Snežana Marković	

Naziv: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE " - PODGORICA
Sjedište: BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120 , PODGORICA, CRNA GORA

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201		620081	527224
60, 61	1. Prihodi od prodaje	202		609830	484649
62	2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204			
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		10251	42575
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207		505593	488932
50	1. Nabavna vrijednost prodate robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209		7365	8018
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210		404600	349961
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		17426	50203
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		76202	80750
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213		114488	38292
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		835	217
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215		581	
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216		254	217
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217		3496	
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218		429	
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219		3067	
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		117809	38509
690 - 590	E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221			
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		117809	38509

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223			
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224			
	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225			
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridruženih društava	226			
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227			
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228			
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229		8131	3466
721	1. Tekući porez na dobit	230		10810	3466
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231		-2679	
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232		109678	35043
	J. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234			

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici
Dana 30.03.2018

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Snežana Marković
Snežana Marković

Odgovorno lice
M.P. **COTEE DO** Milan Radović
Milan Radović

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/na dan 31.12.17 godine**BROJ ISKAZA: 54158/2017**

Popunjava lice	
Matični broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
Popunjava: Snežana Marković	

Naziv: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE" - PODGORICA	
Sjedište: BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120 , PODGORICA, CRNA GORA	

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A K T I V A				
00(dio)	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002		67487	28594
012	I. GOODWILL	003			
01 bez 012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		300	8550
	III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005		17177	20044
020, 022, 023, 026, 027(dio), 028(dio), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		17177	20044
024, 027(dio), 028 (dio)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(dio), 028(dio)	3. Biološka sredstva	008			
	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009		50010	
030, 031(dio), 032 (dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	010		50010	
031(dio), 032(dio)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011			
032(deo), 033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013		1750	
04	D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014			
	E. OBRTNA SREDSTVA	015		14881526	2846231
10 do 13,15	I. ZALIHE	016			
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017		14881526	2846231
20, 21, 22 osim 223	I. Potraživanja	018		3695671	1157850

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
223	2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019		15022	25832
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	020			
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021		10991516	1662549
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022		179317	
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023		14950763	2874825
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102 do 109)	101		571749	462072
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		10000	10000
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104			
330, 331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107		561749	452072
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110			
40(dio)	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111			
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112			
414, 415	1. Dugoročni krediti	113			
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115			
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116		14379014	2412753
	I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117		14379014	2412753
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118			
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120		5989541	1398016
45, 46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121		8389473	1012550
47, 48 osim 481	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122			2187

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123			
40(dio)	II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		14950763	2874825

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U *Podgorici*
Dana 30.03.2018

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Snežana Marković
Snežana Marković

Odgovorno lice
Milan Radović

Milan Radović

OBRAČUN AMORTIZACIJE OSNOVNIH SREDSTAVA

va lice	
broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
va: Snežana Marković	

RUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOSTI "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA
 RIČNE ENERGIJE" - PODGORICA
 BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120, PODGORICA, CRNA GORA

BROJ ISKAZA: 54158/2017

ipe	Početni saldo	Kupovina sredstava koja se stavljaju u upotrebu	Prodaja sredstava tokom godine	Neotpisana vrijednost (2+3-4)	Stopa %	Amortizacija (5 x 6)	Neotpisana vjednost na kraju godine (5-7)
2		3	4	5	6	7	8
	0	0	0	0	5	0	0
	0	0	0	0	15	0	0
	0	457	0	457	20	91,44	365,74
	0	798,32	0	798,32	25	199,58	598,74
	47928,25	3437,28	0	51365,53	30	15409,66	35955,87
NO	47928,25	4692,60	0	52620,85	0	15700,68	36920,35

MENA: Početni saldo na početku godine jednak je neotpisanoj vrijednosti na kraju prethodne godine.

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Snežana Marković

M.P.

Odgovorno lice

Milan Radović

30.03.2018

Snežana Marković
 Šef računovodstva
 Podgorica
 006 • 277-9513

STATISTIČKI ANEKS

na dan 31.12.17 godine

BROJ ISKAZA: 54158/2017

Popunjava lice	
Matični broj: 02849097	Šifra djelatnosti: 4618
Popunjava: Snežana Marković	

Naziv: DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE" - PODGORICA
Sjedište: BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG BR.120, PODGORICA, CRNA GORA

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	Prosječan broj zaposlenih (ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca podijeljen sa brojem mjeseci)	001		17	16
60	Prihodi od prodaje robe	002		165317	114750
61	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	003		444514	369900
62	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	004			
640	Prihodi od subvencija, prihodi od dotacija i prihodi od donacija	005		10251	42575
650	Prihodi od zakupnina	006			
673	Dobici od prodaje materijala	007			
501	Nabavna vrijednost prodane robe	008			
511	Troškovi materijala za izradu	009			
512	Troškovi ostalog materijala (režijskog)	010		4449	3785
513	Troškovi goriva i energije	011		2433	4234
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	012		404300	341247
529	Naknada troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu	013		10302	8714
53	Troškovi proizvodnih usluga	014			
531 i 532	Troškovi transportnih usluga i troškovi usluga održavanja	015		21347	23391
533	Troškovi zakupnina	016		33926	31490
534 i 535	Troškovi sajmovi i troškovi reklame i propagande	017			
536	Troškovi istraživanja	018			
550 i 551	Troškovi neproizvodnih usluga i troškovi reprezentacije	019		10047	9626
552 i 553	Troškovi premija osiguranja i troškovi platnog prometa	020		13367	7592
573	Gubici od prodaje materijala	021			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
10	Zalihe materijala	022			
11	Zalihe nedovršene proizvodnje	023			
12	Zalihe gotovih proizvoda	024			
13	Zalihe roba	025			
	Analitički prikaz prihoda i izdataka vezanih za nematerijalnu imovinu				
652	Prihodi od naknada po osnovu patenata	026			
652	Prihodi po osnovu autorskih prava	027			
652	Prihod od prodaje licenci	028			
010	Ulaganje u razvoj	029			
0100	Ulaganja u razvoj tržišta, sa efektom dužim od jedne godine	030			
0101	Ulaganja u razvoj tehnologije, sa efektom dužim od jedne godine	031			
0102	Ulaganja u razvoj proizvoda, sa efektom dužim od jedne godine	032			
0103	Ostali izdaci za razvoj	033			
0108	Ispravka vrijednosti ulaganja u razvoj	034			
0109	Obezbjeđivanje vrijednosti ulaganja u razvoj	035			
011	Koncesije, patent, licence i slična prava	036			
0110	Koncesije	037			
0111	Patenti	038			
0112	Licence	039			
0113	Pravo na industrijski uzorak, žig, model, zaštitni znak i sl.	040			
0114	Druga slična prava	041			
0118	Ispravka vrijednosti koncesija, patenata licenci i sličnih prava	042			
0119	Obezbjeđivanje koncesija, patenata licenci i sličnih prava	043			
012	Goodwill	044			
0120	Goodwill nastao po osnovu stečene (pripojene) neto imovine drugog pravnog lica	045			
0121	Goodwill nastao po osnovu kupovine akcija i udjela u drugom pravnom licu	046			
0129	Obezbjeđivanje goodwill-a	047			
014	Ostala nematerijalna ulaganja	048			
0140	Računarski programi	049			

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
0141	Pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta	050			
0142	Ulaganja u lizing	051			
0145	Ostala nematerijalna ulaganja	052			
0148	Ispravka vrijednosti ostalih nematerijalnih ulaganja	053			
0149	Obezvredjenje ostalih nematerijalnih ulaganja	054			
015	Nematerijalna ulaganja u pripremi	055			
0150	Ulaganja u razvoj u pripremi	056			
0151	Interno generisana nematerijalna ulaganja u pripremi	057			
0155	Druga nematerijalna ulaganja u pripremi	058			
0159	Obezvredjenje nematerijalnih ulaganja u pripremi	059			
016	Avansi za nematerijalna ulaganja	060			
0160	Avansi za nematerijalna ulaganja u razvoj	061			
0161	Avansi za druga nematerijalna ulaganja	062			

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list CG" broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U Podgorici
Dana 30.03.2018

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

Snežana Marković
Snežana Marković

DOO „NORMA FIX“, NIKŠIĆ
Straševina bb
Tel/fax 040-253-465
Mob/Tel. 067-348-111

DOO CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE PODGORICA			
Primljeno: 26.09.2018.		god.	
Organizacioni dio	Broj upisa	Izvršilac	Priloga-komada
R 10/54		SM	

DOO „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRICNE
ENERGIJE,, PODGORICA

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ZA 2017. GODINU

NIKŠIĆ,
SEPTEMBAR 2018. godine

**DOO „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE,,
PODGORICA**

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH ISKAZA
GODIŠNJEG RAČUNA ZA 2017.GODINU**

SADRŽAJ

		strana
I	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI:	
	BILANS USPJEHA ZA 2017 GODINU	4
	BILANS STANJA NA DAN 31.12.2017. GODINE	6
III	NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE	9-26

DOO „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE,, PODGORICA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

1. Izvršili smo reviziju priloženih Iskaza o finasijskoj poziciji- Bilansa stanja Doo „Crnogorski operator tržišta električne energije,, Podgorica, na dan 31.12.2017.godine, kao i odgovarajući Iskaz o ukupnom rezultatu- Bilans uspjeha, uz pregled značajnih racunovodstvenih politika i napomene uz finasijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finasijske izvještaje

2. Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih **finasijskih izvještaja** u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finasijskih izvještaja koji **ne sadrže** materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

3. Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finasijskim izvještajima na osnovu izvršene revizije.Reviziju smo izvršili u skladu sa opšteprihvaćenim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finasijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finasijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosudjivanju, uključujući procjenu rizika postojanja materijano značajnih pogrešnih iskaza u finasijskim izvještajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finasijskih izvještaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka. Postupak revizije takođe uključuje i procjenu primjenjenih računovodstvenih principa i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva kao i ocjenu opšte prezentacije Finasijskih izvještaja.

Uvjereni smo da tako izvršena revizija pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

4. Po našem mišljenju, finasijski iskazi Doo „Crnogorski operator tržišta električne energije,, Podgorica , na dan 31.12.2017. godine, daju istinit i objektivan prikaz finasijskog položaja, rezultata njegovog poslovanja za godinu koja se završava na taj dan, bez materijalno značajnih grešaka, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

Nikšić, septembar 2018. godine

DOO „Norma fix,, Nikšić
Direktor
Ognjenović Mladen
Licenca br.18

DOO „CRNOGORSKI MOPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE,, PODGORICA

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02849097	Šifra djelatnosti 4618
Popunjava: SnezanaMarkovic	

Naziv: DOO „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE,, PODGORICA
Sjedište NIKŠIĆ

**ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/
u periodu od 01.01 do 31.12.2017 godine**

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201		620.081	527.224
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		609.830	484.649
62	2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204			
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205			
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		10.251	42.575
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207		505.593	488.932
50	1. Nabavna vrijednost prodane robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209		7.365	8.018
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210		404.600	349.961
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		17.426	50.203
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		76.202	80.750
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213		114.488	38.292
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		835	217
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215		581	
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214-215)	216		254	217
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217		3.496	
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218		429	
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219		3.067	
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		117.809	38.509
690 – 590	E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	221			
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		117.809	38.509
	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223			
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224			

	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225			
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridruženih društava	226			
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227			
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228			
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229		8.131	3.466
721	1. Tekući porez na dobit	230		10.810	3.466
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231		-2.679	
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232		109.678	35.043
	J. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234			

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U _____
Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog iskaza

Odgovorno
lice

Dana _____

MP

Napomene na stranama 9-26 čine sastavni dio ovog izvještaja.
Mišljenje revizora-strana broj 3.

DOO „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽISTA ELEKTRICNE ENERGIJE,, PODGORICA

Popunjava pravno lice	
Matični broj 02849097	Šifra djelatnosti 4618
Popunjava: Snežana Marković	

Naziv: DOO „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE,, PODGORICA
Sjedište: **NIKSIC**

**ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/
na dan 31.12.2017. godine**

-u EUR-

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina	Po diobnom bilansu
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
00 (dio)	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	.001			
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	.002		67.487	28.594
.012	I. GOODWILL	.003			
.01 bez .012	II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	.004		300	8.550
	III NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	.005		17.177	20.044
020, 022, 023, 026, 027 (dio), 028 (dio), .029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	.006		17.177	20.044
024, 027(dio), 028(dio)	2. Investicione nekretnine	.007			
021, 025, 027(dio), 028(dio)	3. Biološka sredstva	.008			
	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	.009		50.010	
030, 031(dio), 032(dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	.010		50.010	
031(dio), 032(dio)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	.011			
032(dio), 033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	.012			
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	.013		1.750	
.04	D. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	.014			
	E. OBRTNA SREDSTVA (016+017)	.015		14.881.526	2.846.231
10 do 13, 15	I. ZALIHE	.016			

	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	.017		14.881.526	2.846.231
20,21,22 osim 223	1. Potraživanja	.018		3.695.671	1.157.850
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	.019		15.022	25.832
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	.020			
24	4 Gotovinski ekvivalenti i gotovina	.021		10.991.516	1.662.549
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	.022		179.317	
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	.023		14.950.763	2.874.825
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102 do 109)	.101		571.749	462.072
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		10.000	10.000
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104			
330,331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOZIVIH ZA PRODAJU	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107		561.749	452.072
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110			
40 (dio)	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111			
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112			
414, 415	1. Dugoročni krediti	113			
41 bez 414,415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115			
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116		14.379.014	2.412.753
	I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117		14.379.014	2.412.753
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118			
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120		5.989.541	1.398.016
45,46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121		8.389.473	1.012.550
47,48 osim 481	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122			2.187
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123			
40 (dio)	II KRATKOROČNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		14.950.763	2.874.825

Obrazac usklađen sa članom 3 Zakona o računovodstvu i reviziji („Sl. list CG“ broj 80/08) i IV Direktivom EU.

U _____ Lice odgovorno za sastavljanje finansijskog
iskaza

Dana _____

MP

*Napomenama uz finansijske iskaze daje se opis primjenjenih računovodstvenih politika i analitičko pojašnjavanje materijalno značajnih bilansnih pozicija.

Napomene na stranama 9-26 čine sastavni dio ovog izvještaja.

Mišljenje revizora-strana broj

Napomene uz finansijske izvještaje

Osnov za obavljanje revizije i prezentaciju finansijskih izvještaja

Obaveza za vršenje revizije finansijskih iskaza preduzeća, propisana je članom 29 Zakona o reviziji (Sl. list CG, br 001/17. OD 09.01.2017. godine)

Prethodne revizije:

Revizija finansijskih izvještaja Doo „Crnogorski operator tržišta električne energije,, Podgorica je radjena I za 2016. godinu, tako da se na rezultate iste možemo osloniti kada su u pitanju početna stanja kako na sintetičkim tako I na analitičim računima Glavne knjuge I Pomoćnih računovodstvenih evidencija.

1	OSNOVNI PODACI
	Puni naziv firmeja:Doo „Crnogorski operator tržišta električne energije,, Podgorica Adresa Mjesto Podgorica Registrovano kod Centralni registar Privrednih subjekata Podgorica Broj potvrde o registraciji 5-061998/001 Mat. br. 02849097 Šifra i naziv djelatnosti 4618 Broj radnika 31.12.2017.....19 Finansijski iskazi su autorizovani od strane direktora dana 11.04.2018. datum štampe 11.04 .2018. Žiro račun: -420-0105-520042000000850217- Devizni racun kod Hipotekarne banke AD Podgorica -535-12178-17- Prva banka CG osnovana 1901 -550-12542-93- Societe Generale banka Montenegro AD - NLB Montenegro banka AD Podgorica -520-34503-65-Hipotekarna banka AD Podgorica Kratak istorijat: „Crnogorski operator trzista električne energije,, Doo Podgorica (u daljem tekstu Društvo) je osnovano Odlukom Vlade Crne Gore, koja je objavljena u „Sl.list CG,, broj 076/10 od 23.12.2010. godine i br. 060/11 od 16.12.2011. godine, kao Društvo za organizovanje i upravljanje trzistem električne energije. Na osnovu Zakona o privrednim društvima, Društvo je 29.07.2011. godine upisano u Centralni registar Privrednog Suda pod registarskim brojem 5-061998/001. Osnivanje društva je izvršeno i u skladu sa Zakonom o energetici, koji je usvojen u Skupštini CG 22.04.2010. godine. Društvo posluje na osnovu Licence za djelatnost Operatoran tržišta električne energije, koju je izdala Regulatorna agencije za energetiku pod brojem L-E-013. na period od 15 godina, tj. Do 25.12.2026. godine.

Pretezna djelatnost Društva je Specijalizovano posredovanje u prodaji posebnih prizvoda (šifra 46.18) u smislu organizovanja i upravljanja tržištem električne energije u Crnoj Gori.

Djelatnost Društva je organizovanje i upravljanje tržištem električne energije u Crnoj Gori u skladu sa Zakonom o energetici, kao i:

- utvrđivanje tržišnih pravila koje odobrava Regulatorna agencija za energetiku (u daljem tekstu Agencija);
- utvrđivanje pravila i procedura za javno nadmetanje u skladu sa uputstvima Agencije;
- vodjenje evidencije ugovora zaključenih na tržištu neelektrične energije u skladu sa tržišnim pravilima;
- vršenje obračuna količinskog odstupanja predaje i prijema električne energije od vozničkih redova, kao i finansijski obračun i kontrola finansijskog poravnjenja utvrdjenih odstupanja;
- objavljivanje informacija koje su potrebne za nesmetano djelovanje tržišta i obavljanje energetske djelatnosti u skladu sa Zakonom na svojoj internet stranici;
- vodjenje evidencije o snabdjevačima i kvalifikovanim kupcima i njihovim međusobnim obavezama;
- zaključivanje ugovora sa snabdjevačima radi postizanja obaveznog minimalnog udjela električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora električne energije i kogeneracije;
- prikupljanje naknade za podsticanje obnovljivih izvora energije i kogeneracije od snabdjevača tarifnih i kvalifikovanih kupaca;
- zaključivanje ugovora sa povlašćenim proizvođačima koji imaju pravo na podsticajnu cijenu;
- obračunavanje, prikupljanje i raspodjelu sredstava prikupljenih od naknada podsticanje obnovljivih izvora energije i kogeneracije na proizvođače električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije na osnovu zaključenih ugovora;
- davanje mišljenja na pravila za primjenu transparentnih postupaka upravljanja i dodjeljivanja prekograničnih kapaciteta za prenos električne energije zasnovanih na tržišnim principima i
- drugi uslovi u skladu sa zakonom i statutom Društva.

Rješenjem o registraciji br.30-01-14293-2 od 29.07.2011. godine, Društvo je upisano u Registar poreskih obveznika, a Rješenjem o registraciji za PDV broj 30/31-10706-6 donijetog od strane istog poreskog organa dana 16.09.2011. godine, Društvo je postalo obveznikom poreza na dodatu vrijednost. Matični broj Društva je 02849097.

Osnivač Društva je Vlada CG, koja upravlja Društvom preko Odbora direktora čije članove bira i daje im smjernice za rad.

Nadzor nad radom društva u ime Osnivača vrši državni organ nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu Ministarstvo).

Organi društva su Odbor direktora i Izvršnim direktor.

Odbor direktora broji tri člana koje imenuje osnivač na prijedlog Ministarstva. Istim rukovodi predsjednik. Odbor direktora upravlja i rukovodi Društvom i vrši nadzor nad tekućim poslovanjem Društva. Izvršni direktor vodi operativno poslovanje Društva i rukovodi menadžmentom u skladu sa zakonom, statutom i ugovorom koji zaključuje sa Odborom direktora. Isti je odgovorana za zakonitost rada društva.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

	2.1. Osnov prikazivanja
	Finansijski iskazi su pripremljeni u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu, koji nalaže čl.4 da se priprema finansijskih iskaza vrši u skladu sa Medjunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno po Medjunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Isto je regulisano odredbama Odluke o neposrednoj primjeni svih Medjunarodnih računovodstvenih standarda u Republici Crnoj Gori („Sl.list RCG,, br.69/02..80/08). Iznosi u finansijskim izvještajima iskazani su u € u cijelim iznosima bez decimala
	2.2. Pravila procjenjivanja
	Preduzeće je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo nadalje sumarno prikazane računovodstvene politike, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore. Osnovno pravilo procjenjivanja bilansnih pozicija je primjena nabavnih cijena.
	2.3.Uporedni podaci.
	Priloženi finansijski izvještaji sadrže uporedne podatke.
	2.4. Koncept kontinuiteta poslovanja
	Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom kontinuiteta poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti poslovanje u budućnosti neograničeno. Na datum sastavljanja finansijskih izvještaja ne postoje namjere niti se u predvidivoj budućnosti očekuje nastanak okolnosti koje bi uticale na kontinuitet poslovanja Društva.
	2.5. Iznosi u stranoj valuti
	Poslovne promjene u stranim valutama preračunavaju su u € po kursu na dan promjene.Za poslovnu 2017. godinu nije bilo promjena u stranoj valuti osim u eurima.
3.	PRIMJENJENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE
	Računovodstvene politike su posebna načela, osnovi, konvencije, pravila i praksa koje je usvojilo društvo za pripremanje i prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Medjunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Usvojene računovodstvene politike odnose se na priznavanje, ukidanja priznavanja, mjerenje i procjenjivanje sredstava, obaveza, prihoda i rashoda društva.
	3.1. Nematerijalna ulaganja
	Nematerijalna ulaganja mora zadovoljiti kriterijum odvojivosti odnosno mora biti lako identifikovana kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja. Vijek trajanja nematerijalne imovine stečene na osnovu ugovorenih ili drugih zakonskih prava ne može biti duži od perioda važenja tih prava ali može biti kraći u zavisnosti od perioda tokom kog se očekuje da će entitet koristiti imovinu. U koliko su prava dobijena na ograničeni period sa mogućnošću

	obnovljivosti, nematerijalna imovina može obuhvatiti i period obnovljivosti samo ako Društvo može izvršiti obnovu bez značajnih troškova. Da bi se sredstvo priznalo kao nematerijalno, mora imati vijek trajanja duže od godine dana i pojedinačnu vrijednost veću od 300.00 eura. Ako isto ne ispunjava navedene parametre ima se priznati u troskove perioda u vremenu u kojem je nabavljeno. Osnovica za obracun amortizacije nematerijalne imovine-ulaganja je nabavna vrijednost ili cijena koštanja. Kod nematerijalnih ulaganja sa neograničenim vijekom trajanja amortizacija se ne vrši. Svakim izvještajnim periodom se vrši procjena vijeka trajanja nematerijalnih ulaganja sa razloga utvrđivanja uzroka koji im daju neograničen vijek trajanja. U koliko je doslo do promjene procjene iz neograničenog u ograničeni vijek trajanja ima se tretirati kao promjena računovodstvene procjene.
	3.1. Nekretnine, postrojenja i oprema Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, čiji korisni vijek trajanja je duži od godinu dana, a vrijednost veća od 300.00 eura. U koliko materijalno sredstvo ne ispunjava navedene uslove priznaje se u korist rashoda perioda u kojem je nastalo. Nekretnine, postrojenja i oprema se početno iskazuju po nabavnoj vrijednosti, ili cijeni koštanja u skladu sa odredbama MRS 16. U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi iz MRS 23 Troškovi pozajmljivanja. Amortizacija nekretnina postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog metoda. Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme vrši se od narednog mjeseca od mjeseca kada je izvršena njihova nabavka. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrijednost, cijena koštanja ili poštena-fer vrijednost. Naknadni izdatak koji se odnosi na nekretnine, postrojenja i opremu nakon njegove nabavke ili završetka, uvećava vrijednost ako su ispunjeni određeni uslovi, da utiču na produženje vijeka upotrebe, da su ulaganja veća od 5% njihove vrijednosti i da se očekuju ekonomske koristi. Naknadni izdatak koji ne zadovoljava navedene uslove tretira se kao trošak perioda. Društvo je svoja osnovna sredstva razvrstalo u tri grupe uzimajući u obzir stopu amortizacije u računovodstvene svrhe, i to: -Softveri čiji je vijek upotrebe 5 godina ili stopa amortizacije 20%; -Računarska oprema s vijekom upotrebe 5 godina ili 20% stopa amortizacije i -Kancelarijski namještaj i oprema za napajanje čiji je vijek upotrebe 10 godina sa stopom amortizacije 10%
	3.2. Alat i sitan inventar Kao stalno sredstvo priznaju se ako su ispunjeni uslovi da je korisni vijek trajanja duži od godine dana, a pojedinačna vrijednost veća od 300.00 eura. U slučaju da ne zadovoljavaju ove kriterijume ista se tretiraju kao zalihe i otpisuju u cjelosti kao trošak perioda.
	3.3. Rezervni djelovi Rezervni djelovi koji prilikom ugradnje dovode do povećanja vrijednosti

	opreme na koju se ugrađuje više od 5% njene vrijednosti, ako joj se povećava vijek upotrebe i ako će dovesti do budućih ekonomskih koristi, takvi rezervni djelovi će se ugradnjom priznati kao povećanje vrijednosti opreme na koju se ugrađuju, u suprotnom isti će se tretirati kao rashod perioda.
	3.4. Investicione nekretnine
	Investicione nekretnine su nekretnine –zemljište ili građevinski objekat ili dio građevinskog objekta, koji se nabavlja radi rentiranja, uvećanja kapitala ili i jednog i drugog. Inicijalno se priznaje u visini nabavne vrijednosti, dok se naknadna ulaganja priznaju kao uvećanje vrijednosti u slučajevima ispunjavanja uslova kao kod nekretnina postrojenja i opreme. Nasknadni izdatak koji ne zadovoljava te uslove, priznaje se kao trošak perioda.
	3.5. Stalna sredstva namijenjena prodaji
	Stalna sredstva namijenjena prodaji je grupa sredstava koja se drže radi otudjenja prodajom ili na neki drugi način pojedinačno ali u jednoj transakciji. Ta sredstva se knjiže kao posebna kategorija sredstava i to po nižoj od sledeće dvije vrijednosti: knjigovodstvenoj ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje koji se odmjeravaju kao stvarni, a ne kao pretpostavljeni. Navedena sredstva se sa velikom izvjesnošću moraju otudjiti za period od godine dana, za koji period ne podliježu obavezi obračuna amortizacije.
	3.6. Dugoročni finansijski plasmani
	Dugoročnim finansijskim plasmanima se smatraju učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, učešća u kapitalu povezanih pravnih lica i učešća u kapitalu drugih pravnih lica kao dugoročne hartije od vrijednosti namijenjene prodaji. Ovdje još spadaju i Dugoročni krediti, hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja i ostali dugoročni plasmani. Dugoročni finansijski plasmani se inicijalno priznavaju po njihovoj nabavnoj vrijednosti koja je predstavljena kao poštena količina novčanih sredsta koja je za njih data. Navedeni plasmani mogu biti držani i radi prodaje na neograničen vijek, a ista se prodavaju ili zbog likvidnosti ili zbog promjene kamatnih stopa ili cijene na tržištu istih. Na dan bilansiranja se vrši procjena vrijednosti Dugoročnih finansijskih plasmana po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti ili gubici u hartijama od vrijednosti koje su klasifikovane kao namijenjene prodaji, se priznaju u Bilansu stanja na strani kapitala. Kada dodje do otudjenja istih kumulirana priznavanja u promjenama u fer vrijednosti se knjiže u Bilansu uspjeha kao dobiti ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti. Društvo za svaki obračunski period vrši procjenu da li je došlo do smanjenja vrijednosti Dugoročnih finansijskih plasmana i u slučaju da jeste, kumulirani gubici koji su priznati u kapital se knjiže u Bilansu uspjeha bez obzira što dati finansijski plasman i dalje ostaje kao pozicija u Bilansu stanja.
	3.7. Zalihe
	Zalihe su sredstva (materijal ili roba) koja su namijenjena za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava koja se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. Zalihe se vrednuju po nižem iznosu, bilo po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj Vrijednosti ako je niža u skladu sa MRS -2. Neto prodajna vrijednost je procijenjena vrijednost prodaje umanjena

	za troškove prodaje.
--	----------------------

	3.8. Kratkoročna potraživanja i plasmani
	Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca po osnovu prodaje roba i usluga. Plasmanima se tretiraju dati krediti, hartije od vrijednosti ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospelja, odnosno prodaje od godine dana od dana bilansa. Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture. Indirektan otpis potraživanja od kupaca na prijedlog Popisne komisije donosi svojom Odlukom Odbor direktora i isti se knjiži na teret ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca. Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši i knjiži kao rashod perioda na osnovu nedvosmislenih dokaza da je naplativost istih nemoguća i pored svih zakonstih pokušaja da se ista naplate. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, takodje donosi Odbor direktora, a na prijedlog Popisne komisije.
	3.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti
	U Bilansu stanja, pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima obuhvataju se salda na računima kod banaka i stanje gotovine na blagajni.

	3.10. Obaveze iz poslovanja i druge obaveze
	Obaveze iz poslovanja i druge obaveze se vode po nabavnoj vrijednosti. Obaveze se smatraju dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Kratkoročne obaveze su obaveze koje dospijevaju u roku od godine dana od dana bilansiranja, a odnosi se na ugovorenu obavezu predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom preduzeću, kao i razmjena finansijskih instrumenata sa drugim preduzećem uz potencijalno nepovoljnije uslove. Dugoročne obaveze su obaveze koje dospijevaju u roku dužem od godine dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja. Dio dugoročnih obaveza koji dospijeva u roku od godine dana od dana bilansiranja se evidentiraju kao kratkoročni dio dugoročnih obaveza. Početno vrednovanje obaveza se vrši po njenoj nabavnoj vrijednosti odnosno količinom novčanih sredstava koja bi u tom momentu trebalo dati za nju, ili predstavlja poštenu vrijednost nadoknade koja je primljena za istu. Nakon početnog priznavanja Društvo mjeri njihovu vrijednost po amortizovanoj vrijednosti osim obaveza koje se drže radi trgovanja i derivata koji su vrednovani po fer vrijednosti. Obaveze u stranoj valuti se procjenjuju na dan bilansiranja, a svaka razlika se evidentira u Bilansu uspjeha. Smanjenje ili poravnanje se vrši direktnom metodom.
	3.11. Dugoročna rezervisanja
	Dugoročno rezervisanje priznaje se kada: -Preduzeće ima obavezu koja je nastala kao rezultat prošlih događaja -je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi

	biti potreban za izmirenje obaveza, I -iznos obaveza može pouzdano da se izmjeri. U koliko nijesu ispunjeni ovi uslovi, rezervisanje se ne priznaje. Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih resursa, rezervisanja za zadržane kaucije I depozite, rezervisanja za troškove restrukturiranja Društva, rezervisanja za penzije I ostala rezervisanja za pokriće obaveza nastalih kao posledica prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa radi njihovog izmirenja I koji se mogu pouzdano izmjeriti. Dugoročna rezervisanja za troškove I rizike se prate po vrstama, a njihovo ukidanje se vrši u korist prihoda, dok se rezervisanja za buduće gubitke ne vrše. Rezervisanja se procjenjuju na svaki dan kada se vrši bilansiranje, korigovanjem istih, tako da tako korigovani predstavljaju najbolju vrijednost istih u tom trenutku. Kad se utvrdi da više neće biti potrebno odlivanje sredstava za izmirenje obaveza koje su pokrivene rezervisanjima, rezervisanje se ukida. Ako postoji vremenski učinak na vrijednost novca, vrsi se diskontovanje rezervisanja putem diskontne stope koja je rezultat tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca I rizika vezanih za predmetnu obavezu.
	3.12. Prihodi I rashodi
	Prihodi se mjere po bruto fer vrijednosti primljene naknade uzimajući u obzir iznose svakog popusta. Prihodi se priznaju kada je izvjesno da će entitet imati buduće ekonomske koristi koje se mogu pouzdano izmjeriti. MRS -18 se primjenjuje u računovodstvenom obuhvatanju prihoda koji nastaju iz sledećih transakcija I događaja: -prodaje robe; -pružanja usluga; I -korišćenja sredstava entitete od strane drugih, čime se ostvaruju kamate, tantijeme I dividende. Prodaja robe obuhvata prodaju proizvoda koje je entitet proizveo u cilju prodaje ili ih je kupio u cilju daje prodaje kao I kupovina nekretnina koje se drže radi dalje prodaje. Pružanje usluga obično podrazumijeva izvršavanje od strane Društva ugovorom definisanih zadataka tokom ugovorenog vremenskog perioda, na osnovu čega se može pouzdano: - izmjeriti iznos prihoda, - utvrditi buduće ekonomske koristi, - utvrditi stepen dovršenosti te transakcije na kraju izvještajnog perioda, - utvrditi troškovi po osnovu te transakcije. Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda I mmogu ali ne moraju da proisteku iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici npredstavljaju povećanja ekonomskih koristi I kao takvi po prirodi nijesu različiti od prihoda. Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva I gubitke. Troškovi koji proističu iz uobičajenih

	aktivnosti Društva uključuju rashode direktnog materijala I robe I druge poslovne kao što su troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalne troškove, porezi doprinosi nezavisni od rezultata, bruto zarade I ostali lični rashodi, sve nezavisno od momenta plaćanja. Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda, koji mogu, a ne moraju proisticati iz redovnih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi I kao takvi nijesu po svojoj prirodi drugačiji od drugih rashoda.
	3.13. Kamata I drugi troškovi pozajmljivanja
	Kamata I drugi troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod u periodu njihovog nastanka izuzev troškova pozajmljivanja koji su kapitalizovani. Troškovi pozajmljivanja koji su direktno pripisani sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva koje se kvalifikuje čine dio nabavne vrijednosti /cijene koštanja tog sredstva. Drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali. U koliko Društvo ostvari prihod po osnovu pozajmljenih sredstava tokom perioda investiranja, troškovi pozajmljivanja koji se kapitalizuju se umanjuju za tako ostvareni prihod.
	3.14. Porez na dobit
	Porez na dobit se utvrđuje u skladu sa zahtjevima propisanim Zakonom o porezu na dobit (Sl.list CG 65/01...55/16)
	3.15. dogadjaji nakon datuma Bilansa stanja
	Dogadjaje nakon datuma Bilansa stanja Ili Dogadjaje poslije izvještajnog perioda obrađuje odnosno uređuje MRS -10. Dogadjaji nakon Bilansa stanja su povoljni ili nepovoljni dogadjaji koji nastaju između kraja izvještajnog perioda I datuma kada su finansijski izvještaji odobreni za objelodanjivanje. Mogu se identifikovati dvije vrste ovih dogadjaja: -dogadjaji koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na kraju izvještajnog perioda (korektivni dogadjaji poslije izvještajnog perioda); -dogadjaji koji ukazuju na okolnosti koje su nastale poslije izvještajnog perioda (nekorektivni dogadjaji poslije izvještajnog perioda).
	2.16. Naknadno ustanovljene greške
	Ispravka naknadno ustanovljene materijalne značajne greške vrši se preko računa stanja sredstava, potraživanja, kapitala ili ovaveza, na način utvrdjen po MRS-8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvene politike i greške. Materijalno značajnom greškom se smatra greška ili kumulativ svih grešaka koje prelaze iznos od 3% ukupnih prihoda u slučaju da nema karakter namjerne greske. Naknadno ustanovljene greške koje nijesu materijalne značajne ispravljaju se na teret rashoda odnosno u korist prihoda perioda u kojem su iste identifikovane.

4. POJEDINAČNA OBJAVLJIVANJA-ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI -BILANS STANJA-

Na osnovu objelodanjenih računovodstvenih iskaza, dajemo izvještaj o pojedinačnim objavljivanjima materijalno značajnih pozicija Iskaza o finansijskoj poziciji-Bilans stanja. Izvršena je revizija svih materijalno značajnih pozicija Iskaza o finansijskoj poziciji-Bilansa stanja na osnovu koje su izvedene određene konstatacije i zaključci. Smatramo daće se na ovaj način steći jasna predstava o bilansnim pozicijama društva.

4.1.Stalna imovina

U Iskazu o finansijskoj poziciji-Bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine objavljena je stalna imovina u iznosu od 67.487€, a što se odnosi na namaterijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opremu.

4.1.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

O p i s	Nematerijalna ulaganja	Oprema	Učešća u kapitalu	U k u p n o
Nabavna vrijednost				
Stanje 01.01.2017.	202.399.58	45.376.82	0.00	248.590.87
Ne amortizuje se			50.010.00	50.010.00
Povećanje		4.692.78		4.692.78
Smanjenje				
Rashodovanje i otpis				
Stanje na 31.12.2017.	202.399.58	50.069.60	50.10.00	303.293.65
Kumulirana ispravk.vrijednosti				
Stanje 01.01.2017.	193.863.32	25.333.06		219.997.27
Amortizacija za 2017.	8.249.84	7.559.29		15.809.13
Smanjenje				
Stanje ispravke 31.12.2017.	202.099.58	32.892.35		235.806.40
Sadašnja vrijednost 31.12.2017.	300.00	17.177.00	50.10.00	67.487.25
Vrijednost 31.12.2016.	8.549.84	20.043.76		28.593.60

Izvršena je revizija svake od navedenih pozicija sa aspekta postojanja, srstrukture i promjena u odnosu na prethodnu godinu. Preduzeće je u tekućoj 2017. godini izvršilo ulaganja u nabavku opreme u iznosu 4.692.78€, a odnosi se na nabavku:- računarske opreme u iznosu 3.437.28€, kancelarijske opreme u znosu 117.85€, usisivac u iznosu 257.85€, Aplle I pad 2cellular 128GB u iznosu 595.80€, Ostala oprema u iznosu 283.98€.

Učešće u kapitalu drugih se odnosi na uplacena sredstva na ime osnivačkog uloga Berze električne energije, na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore broj: 08-1578, od 17.06.2016. godine. Odbor direktora DOO „COTEE“, je dana 31.05.2017. godine, donio Odluku o odobravanju osnivačkih akata Berze i uplate osnivačkog uloga u iznosu 50.010.00 eura koja se i dogodila 31.07.2017. godine.

4.2. Odložena poreska sredstva

Posto je sadasnja vrijednost sredstava u računovodstvene svrhe manja od sadašnje vrijednosti istih u poreske svrhe iz obrazca OA, po tom osnovu je nastalo Odloženo poresko sredstvo koje se evidentira u aktivi Bilansa stanja kao imovina Društva.Za iznos utvrđenog Odloženog poreskog sredstva vrsi se povećanje nerasporedjene dobiti koja ostaje za raspodjelu. Odloženo poresko sredstvo se dobije kada se na navedenu privremenu razliku primijeni stopa poreza na dobit od 9%.

4.3. OBRTNA SREDSTVA

4.3.1. Kratkoročna potraživanja i gotovina

Revizija ove pozicije Iskaza o finansijskoj poziciji-Bilansa stanja je izvršena sa aspekta dokumentovanosti, postojanja, tačnosti, prikazivanja i naplativosti.

Ukupna kratkoročna potraživanja, plasmani gotovina iskazana u Bilansu stanja na dan 31.12.2017.godine u iznos 14.881.526€

U narednom prikazu data je struktura potraživanja.

	Opis	2017	2016
	Najznačajniji kupci su:		
	Elektroprivreda CG	2.385.593.70	248.706,33
	Uniprom Niksic	967.978.07	238.171,63
	CGS	340.980.29	669.441,65
	Ino kupci	1.118.81	1.249,57
	Kombinat aluminijuma Podgorica	94.199.49	94.199,49
	-Petrol Crna Gora	-	280.97
	S v e g a potrazivanja od kupaca	3.789.870.36	1.252.049,64
	-Ispravka vrijednosti potrazivanja od kupaca	94.199.49	94.199,49
	Stanje potzrazivanja od kupaca iz Bilansa stanja	3.695.670.87	1.157.850.15
	Potraživanja za više plaćen porez na dobit	15.021.97	25.832.47

Revizijom potraživanja od kupaca, je ustanovljeno, da je Popisna komisija za popis imovine, obaveza i potrazivanja, svojim Izvjestajem konstatovala da Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potrazivanja na dan 31.12.2017.godine iznose 94.199.49€ i da se ista odnose na potraživanja od Kombinata aluminijuma Podgorica, a po osnovu prijave broj 199/13 od 06.08.2013. godine, podnijete privrednom sudu u Podgorici radi uključivanja potraživanja u stečajni postupak. Članom 17. stav 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl list CG,, br, 40/08...61/13) propisano je da se ispravljeno potraživanje može priznati kao rashod perioda samo ako se nedvosmisleno dokaze da su ista bila prethodno uključena u prihode poreskog obveznika; da je to potraživanje u knjigama poreskog obveznika otpisano kao nenaplativa; i da poreski obveznik pruži potrebne dokaze o neuspjeloj naplati tih potraživanja.

4.3.3. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Iskazani podaci se odnose na stanje Novčanih sredstava koja se nalaze na blagajni i žiro računima društva na dan 31.12.2017.god.

Ova pozicija je iskazana u nominalnim vrijednostima .

	2017	2016
Gotovina u iznosu od	10.991.516.43	1.662.549,11
To čine sljedeći računi:		
-Prva banka Crne Gore	7.703.347.01	1.054.694.00
-Societe generale banka	1.142.70	507.033,43
-Hipotekarna banka BM	2.493.451.55	-

	-NLB Montenegro banka	775.92	775,92
	-Hipotekarna banka RDP	769.535.91	-
	-Glavna blagajna	165.41	169,34
	-Devizni racun Hipotekarna banka	23.097.93	-
	-Devizni račun Prva banka Crne gore	-	99.876,42
	Ukupno	10.991.516.43	1.662.549.00

Stanje na racunima glavne knjige na kojima se vode novčana sredstva pojedinačno odgovaraju stanju izvoda sa žiro računa na dan 31.12.2012.godine I to kod Hipotekarne banke BM po izvodu br.24 od 28.12.2017.godine u iznosu 2.493.451.55€, kod Hipotekarne banke RDP AD Podgorica izvod br.84 od 29.12.2017. godine u iznosu 769.535.91€, kod Prve banke CG po izvodu br. 100 na dan 31.12.2017. godine u iznosu 7.668.495,00 eura, Kod Prve banke CG –Stambeni fond po izvodu br. 2. od 31.12.2017. godine u iznosu 34.852.01€, kod Societe generale banka Montenegro AD u iznosu 1.142.70€, kod NLB Montenegro banke AD Podgorica početno stanje 01.01.2017. godine u iznosu 775.92€. Stanje gotovine po Izvjestaju blagajne od 31.12.2017. godine iznosi 165.41€. Stanje sredstava po deviznom izvodu broj 2017015 od 20.12.2017. godine, se vodi kod Hipotekarne banke AD Podgorica u iznosu 23.097,93€

4.3.4. Porez na dodatu vrijednost I AVR

U Iskazu o finansijskoj poziciji-Bilansu stanja su iskazani u iznosu 179.316,74€, a odnose se na unaprijed plaćene obaveze po osnovu PVD-a, tj. iskazan je PDV kredit kao razlika izmedju ulaznog PDV-a sa pravom na odbitak I izlaznog PDV-a po izlaznim fakturama.

4.4.. KAPITAL

4.4.1. Struktura kapitala na dan 31.12.2017. godine je sledeća:

Red Br	Struktura kapitala	Kapital u €
1	Ulozi osnivača Vlada CG	10.000.00
2	Nerasporedjena dobit	561.749,35
	Ukupno	571.749,35

Osnovni kapital u iznosu od 10.000.00 eura, predstavlja osnivački ulog Osnivača (Vlada Crne Gore) po Odluci o osnivanju društva broj 03-10685 od 16.12.2010.godine. Kumulirana nerasporedjena dobit iznosi 561.749.35 eura, a ista je ostvarena poslovne 2017. godine u iznosu 109.677.94 eura.

4.5.KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE

	4.5.1. Kratkoročne obaveze iz poslovanja, ostale kratkorocne obaveze i PVR
--	---

U narednom tabelarnom prikazu dati su podaci o obavezama prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja.

Revizijom su obuhvaćeni dobavljači sa iskazanim saldom na dan bilansa.

	Opis	2017	2016
	Obaveze prema dobavljačima		
	-Krnovo green energy	4.338.985.77	-
	-Hidro energija	681.982.40	296.614,96
	-Elektroprivreda CG	393.284.32	141.430.06
	-CGES	317.447.758	826.132,01
	-Kronor	136.175.34	33.718,03
	-Synegy	73.591.04	35.971,24
	-Igma	56.283.29	42.616,94
	-Crnogorski telekom	483.41	13,43
	-Clean exspres	213.01	213,01
	-Uniprom	128.27	13.437,00
	-Deponija	20.65	20,65
	-Okov	0.02	-
	-Planet	71.94	-
	-Telenor	501.39	-
	-Pošta Crne Gore	-	61,80
	-Vodovod i kanalizacija	-	28,11
	-Čistoća	-	20,65
	-Kastex	-	23,91
	-Stambena zgrada Bul.Sv.Petra Cetinjskog	-	115,00
	-IRRCG	-	50,00
	-Hard diskont Laković	-	-0,14
	-Čikom	-	3.513,98
	-Aria doo Pečenjara Gurman	-	35,60
	-Advokat Vlado Vuković	-	3.000,00
	-Dobavljači iz inistranstva	-	1.000,00
	Ukupno dobavljači	5.989.542.85	1.398.016.24
	Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja		
	-Obracunati a nefakturisani troškovi PVR	7.055.529.11	
	-PVR Balansni mehanizam	1.333.943.82	1.001.369,88
	-Odloženi prihodi po osnovu primljenih donacija	-	10.250.58
	-Obaveze po osnovu odloženog poreza	-	929.51
	Ukupno Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja	8.389.472.93	1.012.549,97
	Obaveze po osnovu PDV-a	-	2.187,00
	Ukupno kratkoročne obaveze	14.379.013.78	2.412.753,21

Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja proizilazi iz specifičnog poslovanja

Društva koje se odnosi na :

-vremenska razgranicenja za balansni mehanizam iznos 1.333.943,82€

- vremenska razgranicenja za obnovljive izvore iznos 7.055.529,11€.

Ovi iznosi se odnose na:

- Poslovanje koje obuhvata transakcije vezane za primjenu balansnog mehanizma i
- Poslovanje koje obuhvata otkup električne energije od povlašćenih proizvođača i prodaje te električne energije snabdjevacima, kupcima samosnabdjevacima i operatorima zatvorenog distributivnog sistema.

Djelatnost koju Društvo obavlja je apsolutno regulisana, što znaci da Regulatorna agencija za energetiku odobrava regulatorno dozvoljeni prihod COTEE na osnovu priznatih troškova poslovanja a u skladu sa Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije.

Regulatorno dozvoljeni prihod za Društvo se obezbjeđuje iz naknade koju placaju krajnji kupci, naknade koju placaju izvoznici električne energije iz Crne Gore i, opciono, naknade evidentiranja bilateralnih kupoprodajnih ugovora koji predstavljaju prodaju električne energije Crnoj Gori iz inostranstva, a placaju je ucesnici na tržištu električne energije u Crnoj Gori - trgovci koji prodaju tu električnu energiju.

Finansijsko poslovanje Društvo a se odvija kroz tri segmenta:

1. Finansijsko poslovanje koje obuhvata novcana sredstva koja predstavljaju regulatorno dozvoljeni prihod COTEE-a,
2. Finansijsko poslovanje koje obuhvata transakcije vezane za primjenu balansnog mehanizma i ne predstavlja prihod i rashod perioda
3. Finansijsko poslovanje koje obuhvata otkup električne energije od povlašćenih proizvođača i prodaje te električne energije snabdjevacima, kupcima samosnabdjevacima i operatorima zatvorenog distributivnog sistema i ne predstavlja prihod i rashod perioda

Specifčna djelatnost koju obavlja Društvo uslovljava da se, preko bankovnih racuna Društva, odvija promet novcanih sredstava koja služe za sprovođenje balansnog mehanizma i takodje za aktivnosti otkupa električne energije od povlašćenih proizvođača i prodaje te električne energije snabdjevacima, kupcima samosnabdjevacima i operatorima zatvorenog distributivnog sistema.

IBalansni mehanizam je skup pravila i procedura koje uspostavlja Operator tržišta u cilju omogućavanja Operatoru prenosnog sistema da balansira prenosni sistem u realnom vremenu i naplati troškove balansiranja. Društvo, u okviru svojih nadležnosti, u primjeni balansnog mehanizma ima ulogu da u obracunskom periodu (jedan mjesec) utvrdi koji su subjekti - ucesnici na tržištu električne energije izazvali debalans u elektroenergetskom sistemu Crne Gore i u kojim iznosima - kolicinski obracun (MWh), kao i da utvrdi finansijski iskaz utvrđenih debalansa.

Nakon utvrđenog i potvrđenog finansijskog obracuna proisteklog iz utvrđenog kolicinskog obracuna Društvo naplacuje novcana sredstva od ucesnika na tržištu koji su raspolagali sa manjom kolicinom električne energije od one koja im je bila potrebna. Tim novcanim sredstvima placa ucesnicima na tržištu električne energije koji su raspolagali sa vecom kolicinom električne energije od one koja im je bila

potrebna i jednim dijelom "pokrili" debalans u elektroenergetskom sistemu Crne Gore i Operatoru prenosnog sistema za pokrivanje troškova koje je imao prilikom kupovine električne energije neophodne za potpuno balansiranje prenosnog sistema.

Balansni mehanizam je, iz opravdanih razloga, koncipiran tako da se na račun Društva uplaćuje više novčanih sredstava nego što su njegove finansijske obaveze proistekle iz primjene balansnog mehanizma. Iz tog razloga na kraju kalendarske godine, odnosno po okončanom količinskom i finansijskom obračunu za mjesec decembar, na računu Društva se nalaze određena finansijska sredstva koja mu ne pripadaju i kojima ne može raspolagati.

Saglasno Metodologiji za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije koju je donijela Regulatorna agencija za energetiku, COTEE je dužan da preostala novčana sredstva iz primjene balansnog mehanizma uplati na račun CGES-a (Operator prenosnog sistema).

II Poslovanje Društva vezano za obnovljive izvore proistice iz zakonske obaveze da otkupljuje električnu energiju od povlašćenih proizvođača i prodaje je snabdjevacima, kupcima samosnabdjevacima i operatorima zatvorenog distributivnog sistema važno je istaci sledeće:

1. Vlada Crne Gore se opredijelila da podstiče proizvodnju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije i u tom cilju utvrđuje otkupnu cijenu za tu električnu energiju.
2. COTEE DOO je zakonski obavezan da otkupljuje električnu energiju od povlašćenih proizvođača.
3. Snabdjevaci, kupci samosnabdjevaci i operatori zatvorenog distributivnog sistema zakonski su obavezni da kupuju tu električnu energiju od Društva.
4. Novčana sredstva koja se, tokom kalendarske godine, nalaze na računu Društva za ovu namjenu, ne pripadaju kompaniji, već služe isključivo za svrhu izmirenja obaveza vezanih za otkup električne energije od povlašćenih proizvođača.
5. Usled objektivnih okolnosti i nepredvidivosti mnogih parametara vezanih za datum ulaska u pogon nekog novog povlašćenog proizvođača i ukupne proizvodnje povlašćenih proizvođača tokom kalendarske godine, a imajući u vidu da Ministarstvo ekonomije jednom godišnje (do 20. januara) utvrđuje naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije, može se dogoditi da na kraju kalendarske godine, odnosno po okončanom finansijskom obračunu za mjesec decembar, na računu Društva, za ove namjene ostanu određena finansijska sredstva.
6. Preostala finansijska sredstva na kraju kalendarske godine su sredstva koja se mogu koristiti isključivo za otkup električne energije od povlašćenih proizvođača, a Ministarstvo ih uzima u obzir kada utvrđuje naknadu za podsticanje proizvodnje iz obnovljivih izvora energije i visoko efikasne kogeneracije za novu kalendarsku godinu.

5. POJEDINAČNA OBJAVLJIVANJA POZICIJA ISKAZA O UKUPNOM REZULTATU – BILANS USPJEHA

5.1. Poslovni prihodi

Revizijom Iskaza o ukupnom rezultatu-Bilansa uspjeha za period 01.01. - 31.12.2017. godine obuhvaćene su sve materijalno značajne pozicije kako prihoda, tako i rashoda.

Na taj način smo stekli jasnu predstavu o prikazanom poslovnom rezultatu za navedeni period.

Izvršen je uvid u dokumentaciju i evidencije preduzeća po sistemu slučajnog uzorka, uz to je sagledana dokumentovanost poslovnih promjena.

Prihod je mjereno po bruto fer vrijednosti uz umanjenje svih odobrenih popusta.

Primljene naknade su u obliku novca, te se prihod može pouzdano izmjeriti.

Ispunjeni su uslovi za priznavanje prihoda u Bilansu uspjeha, po MRS 18.

U narednoj tabeli prikazana je struktura prihoda:

5.1.1. Poslovni prihodi

	2017	2016
Prihodi od prodaje usluga		
Najznačajniji su:		
-Prihod od prodaje usluga	609.830,25	527.224.00
-Ostali poslovni prihodi	10.250.58	42.575.00
Ukupno poslovni prihodi	620.080.83	527.224.00

Prihodi od prodaje usluga u iznosu od 609.830.25 eura nastali su po osnovu pružanja usluga organizovanja i upravljanja tržištem električne energije, evidentiranja bilateralnih ugovora, shodno ugovorima sklopljenim sa: AD Elektroprivreda CG i DOO „Uniprom,, Niksic u iznosu 444.512.93 eura, kao i pružanja istih usluga trgovcima na tržištu električne energije u iznosu 165.317.32 eura.

Ostali poslovni prihodi u iznosu od 10.250,58 eura, odnosi se na prihod od donacija, utvrdjen po osnovu donacije softverske aplikacije koju je društvo dobilo od kompanije „Korona,, iz Ljubljane, shodno Ugovoru o donaciji broj 2010/2011 od 10.01.2012. godine izmedju Ministarstva ekonomije Crne Gore i Centra za medjunarodnu saradnju i razvoj, te izjave ministarstva ekonomije o prenosu svojine nad informacionim strukturnim sistemom za crnogorski energetski sektor, koji je razvila slovenačka kompanija „Korona,, a koji je Ministarstvo ekonomije finansiralom sredstvima predmetne donacije.

5.2. FINANSIJSKI PRIHODI

Prihodi po osnovu kamate na sredstvima na žiro računima Društva u iznosu 835.05€, dok su ista u 2016. godini iznosila 217.00€.

5.3. OSTALI PRIHODI

Ostali prihodi ostvareni u 2017. godini iznose 3.495.95€, a odnose se na refundacije naknada za porodijsko odsustvo u iznosu 1.631.66€, dok prihodi koji su nastali na osnovu ispravki grešaka iz ranijeg perioda u iznosu 1.864.29€, i to korekcije po osnovu više iskazanih troškova amortizacije u 2016. godini u iznosu 1.617,26 € i prihoda od smanjenja obaveza prema dobavljačima koje su već bile plaćene, a iste su po evidencijama figurirale kao neizmirene u 2016. godini.

5.4. POSLOVNI RASHODI

U narednim tabelarnim pregledima prikazana je struktura rashoda.

Obzirom da Bilans uspjeha sadrži sintetički iskazane podatke o rashodima naredni strukturni prikaz rashoda omogućava da se analitički sagledaju rashodi poslovanja nastali u posmatranom periodu.

Izvršen je uvid u dokumentaciju i evidencije preduzeća po sistemu slučajnog uzorka, uz to je sagledana dokumentovanost poslovnih promjena, a osim toga je ustanovljeno da se rashodi priznaju momentom nastanka.

Revizijom pozicija Bilansa uspjeha za period 01.01. - 31.12.2017. godine obuhvaćene su sve materijalno značajne pozicije rashoda.

Rb. 207. Iskaza o ukupnom rezultatu- Bilansa uspjeha (Poslovni rashodi)

Tabela po podacima iskazanim u glavnoj knjizi za 2017.godinu:

Opis	€ Iznos
Rb. 209. Troškovi materijala	7.364,81
-Troškovi režijskog i kancelarijskog materijala	3.444,88
-Troškovi pomoćnog materijala	191,00
-Troškovi materijala za održavanje	178,81
-Troškovi rezervnih djelova	124,74
-Troškovi alata i inventara	667,95
-Troškovi ostalog materijala	48,78
-Troškovi električne energije	2.432,90
-Troškovi upotrebe vode	275,75
Rb.210. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	404.599,83
-Troškovi neto zarada	221.831,35
-Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	154.059,49
-Troškovi naknada po ugovoru o djelu	9.380,00
-Troškovi naknada članovima Upravnog odbora	8.727,47
-Naknade troškova ishrane i smještaja na službenom putu	68,07
-Isplate za 8. mart, novu godinu i sl.	300,00
-Troškovi sl.puta	4.193,45
-Ostale naknade troškova ZAPOSLENOMA	6.040,00
Rb.211. Troškovi amortizacije i rezervisanja	17.426,43
-Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	10.328,57
-Troškovi amortizacije proporcionalnom metodom	7.097,86
Rb.212. Ostali poslovni rashodi	76.201,68
-Troškovi PTT usluga u zemlji	8.218,55
-Drugi troškovi transportnih usluga	47,60
-Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava	1.457,07
-Drugi troškovi usluga održavanja	83,40
-Troškovi zakupa poslovnog prostora	33.925,72
-Troškovi komunalnih usluga	794,35
-Troškovi usluga čišćenja	335,20
-Troškovi savjetovanja i druge intelektualne usluge	120,00
-Troškovi komunalnih usluga	179,00
-Troškovi drugih neproizvodnih usluga	6.569,86
-Troškovi reprezentacije u zemlji	2.842,91

-Troškovi premije osiguranja od odgovornosti prema trećim licima	200,00
-Troškovi osiguranja zaposlenih u toku rada	1.332,37
-Troškovi platnog prometa u zemlji	11.835,31
-Troškovi članarina poslovnim udruženjima	16,68
-Troškovi prireza na porez na plate	4.676,30
-Drugi troškovi članarina, pretplate na sl.list	458,26
-Troškovi prireza na porez naknada	734,66
-Troškovi taksa	45,95
-Troškovi udruž.sredstava za solidarnu stambenu izgradnju	46,35
-Troškovi doprinosa privrednoj komori	809,08
-Troškovi drugih doprinosa	461,56
-Troškovi oglasa	320,00
-Troškovi taksi	50,33
-Drugi nematerijalni troškovi	641,17
U k u p n o: Rb. 207=208+209+210+211+212	505.592,75

Troškovi zarada i naknada zarada zaposlenima, kao i naknade članovima Upravnog odbora, su obračunate, sa istim terećeni troškovi izvještajnog perioda, stim sto su sve obaveze po osnovu istih isplaćene u 2017. godini.

Prosječni broj zaposlenih u Društvu u 2017. godini iznosi 17 radnika.

Ptt usluge u iznosu 8.266€ su iskazane po osnovu integris usluga, po osnovu telefonskih usluga i ostalih transportnih usluga.

Troškovi zakupnine u iznosu 33.926€ nastali su po osnovu ugovora o zakupu broj JN-19/7 od 01.08.2017. godine.

Troškovi drugih neproizvodnih usluga u iznosu od 6.570€ odnose se na naknadu regulatornoj agenciji za energetiku u iznosu 2.602.52€; Naknadu za korišćenje propisa 1.474€; Naknadu za usluge revizije 2.100,84€, i sl.

R.br.215.Iskaz o ukupnom rezultatu- Bilans uspjeha(Finansijski trošak)

Opis	Iznos
Rashodi kamata po obavezama iz duznicko povjerilackih poslova	581.23
Neto finansijski trošak	581.23

R. br. 218.Iskaz o ukupnom rezultatu- Bilansa Uspjeha (Ostali rashodi)

Opis	Iznos
-Troškovi otpisa AVR	429.03
U k u p n o	429.03

6. Porez na dobit

S1 T66 (C)	Preduzeće je u 2017 godine ostvarilo dobit od Poslovnih aktivnosti u iznosu 114.488€, pozitivan Finansijski rezultat u iznosu 254€, takoodje dobit iz Ostalih aktivnosti u iznosu 3.067€ po osnovu finansijskog troška. Prema tome Društvo je ostvarilo pozitivan Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja u iznosu 117.809€. Medjutim, po poreskoj prijavi, društvo je ostvarilo Oporezivu dobit u iznosu 120.112.96€. Razlika u rezultatu u računovodstvene i poreske svrhe uzrokovana je manjom amortizacijom u poreske svrhe u odnosu na amortizaciju u računovodstvene svrhe za iznos od 1.725.75€. Tekući porez na dobit po Poreskoj prijavi i Bilansu uspjeha iznosi 10.810,17€, Odloženi poreski prihod iznosi 2.679€, Poreski rashod perioda iskazan n obrazcu bilansa uspjeha Rb.229. iznosi 8.131€, te prema tome Društvo je ostvarilo Neto rezultat u iznosu 109.648€ koliko je i iskazano na poziciji Br. 232 Bilansa uspjeha.
------------	--

S 10T18	7. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA U skladu sa uputstvom o načinu utvrđivanja stanja: imovine, kapitala, i obaveza na dan 31.12. 2017 godine, kao i svođenja prihoda, rashoda i rezultata poslovanja izvršeno je otvaranje poslovnih knjiga i drugih poslovnih evidencija u 2018. godini.
---------	---

U Nikšiću,
Datum: 25.09.2018.godine

DOO „Norma fix,, Nikšić
D i r e k t o r

Revizor,
Ognjenović Mladen

Licenca br. 18

